

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 34428

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Бөлмеде 85 қызыл және көк түсті шарлар бар. В комнате находятся 85 воздушных шаров — красных и синих. 1) кем дегенде шарлардың біреуі қызыл; 2) кездейсоқ алынған екі шардың біреуі көк екені белгілі. Бөлмедегі шарлардың саны:

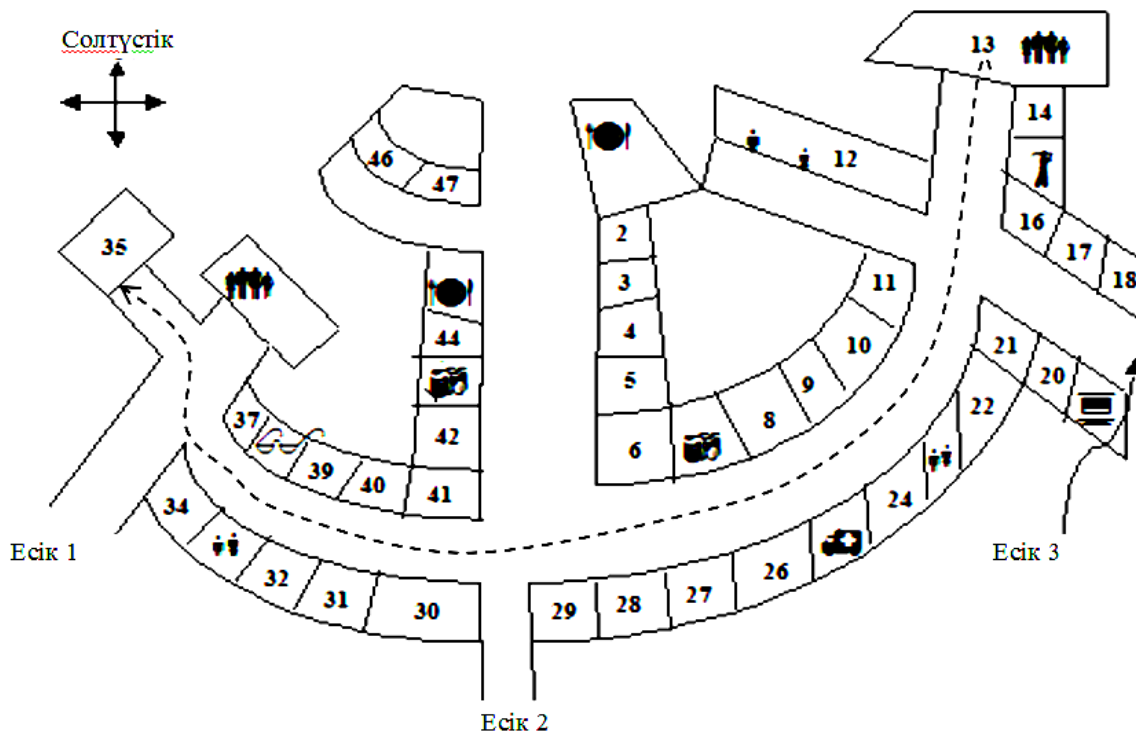
- A) 84
- B) 2
- C) 1
- D) 81
- E) 3

2. $2 + 12 + 22 + 32 + 42 + \dots + 102 + 112 + 122 + 132$ қосындысы берілген.

А бағаны	В бағаны
Берілген тізбектегі қосылғыштардың саны	15

- A) $A+1>B$
- B) $A>B$
- C) $A-1>B$
- D) $A<B$
- E) $A=B$

3. Төменде сауда орталығының сызбанұсқасында бутиктердің нөмірлері мен басқа қызмет орындары көрсетілген.

Мәриям 13-ші бутиктен 35 бутикке суретте үзік сызықпен (суреттегі сызық ұзындығы 180 мм) көрсетілгендей жүрді. Егер сурет 1:500 масштабында кішірейтілген болса, Мәриям қандай арақашықтықты жүріп өткен?

- A) 18 м
- B) 50 м
- C) 80 м
- D) 90 м
- E) 100 м

4. Масының жұмыс күні 8 сағат. Маса 2,25 жұмыс күнінде 25 рет шағады. 36 сағатта маса неше рет шағады?

- A) 25
- B) 50
- C) 22
- D) 5
- E) 15

5. Философия пәнінен 50 билеттің 11-і «Пифагор» тақырыбы бойынша болса, онда кестедегі шамаларды салыстырыңыз.

Графа А	Графа В
Студенттің кездейсоқ алған билетінің «Пифагор» тақырыбынан болмауының ықтималдығы	0,88

- A) $A < B$
- B) $A > B$
- C) $A = B$
- D) $A + 1 < B$
- E) $A - 1 > B$

6. Топтағы 30 студенттің бойларының ұзындығының арифметикалық ортасы 166-ға тең. Осы топтағы қыздардың бойларының арифметикалық ортасы –158, ал ұлдардың бойларының ұзындығының арифметикалық ортасы–170. Топтағы ұлдардың саны:

- A) 20
- B) 11
- C) 10
- D) 15
- E) 14

7. Ертегі кейіпкері жалмауыз кемпір үйіне қонақ шақырды. Олардың барлығы: екеуінен басқасы –сөйлейтін мысықтар, екеуінен басқасы –ақылды үкілер, қалғандары мұртты тарақандар. Жалмауыз кемпірге келген қонақтар саны:

- A) 3
- B) 4
- C) 1
- D) 2
- E) 5

8. Кестедегі сандарды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

Сөмке шығаратын фабрикада орташа есеппен 190 сөмкенің 14 –і жасырын ақаумен шығарылады.

А бағаны	В бағаны
Сатып алынған сөмкенің ақаусыз болу ықтималдығы	0,8

- A) $A < B$
- B) $A > B + 1$
- C) $A > B$
- D) $A + 1 < B$
- E) $A - 1 > B$

9. Шетелдік қонақтар тобына 10 жолсілтеме сатып алу керек.

Қажетті жолсілтемелер бағасы төмендегі үш интернет-дүкенде көрсетілген.

Интернет-дүкен	Бір жолсілтеме бағасы (тг)	Жеткізу бағасы (тг)	Қосымша шарттар
А	1415	1000	жоқ
В	1355	1500	Тапсырыс бағасы 15000 тг жоғары болса, жеткізу тегін
С	1510	1250	Тапсырыс бағасы 12500 тг жоғары болса, жеткізу тегін

Жалпы сомасы ең арзан болатын жолсілтеме құны:

- A) 15050 тг
- B) 15150 тг
- C) 15000 тг
- D) 14150 тг
- E) 15100 тг

10. Атай өзінің немересінің бір жасқа толған туған күнінде 1 кітап сыйлады. Екінші туған күнінде 2 кітап, үшінші туған күнінде 4 кітап т.с.с. сыйлады. Немересі 8 жасқа толғандағы барлық кітаптарының саны:

- A) 31
- B) 127
- C) 260
- D) 255
- E) 267

11. Абонент телефон номерінің соңғы цифрын ұмытып қалғандықтан кездейсоқ цифрды терді.

А бағаны	В бағаны
3 жерден көп емес жерге қоңырау шалуына тура келуінің ықтималдығы	0,3

- A) $A=B+1$
- B) салыстыру мүмкін емес
- C) $A < B$
- D) $A > B$
- E) $A=B$

12. Құрылыс фирмасына 40 метр куб құрылыс бөренесін сатып алу үшін 3 түрлі жеткізуші бағалары төменде көрсетілген. Жеткізуімен қоса есептегендегі ең арзан бағамен алынған тауар құнын көрсетіңіз.

жеткізуші	Бөрене бағасы (тг. м ³ -қа)	Жеткізу бағасы (тг)	Қосымша шарттар
А	7300	8200	жоқ
В	6900	8200	Тапсырыс 150000 тг жоғары болса, жеткізу тегін
С	7200	8200	Тапсырыс 200000 тг жоғары болса, жеткізу тегін

- A) 188000
- B) 276000

C) 300200

D) 274000

E) 288000

13. Исландияда 24 қаланың әрқайсысынан шығатын 5 жол болса, барлығы қанша жол?

A) 120

B) 60

C) 4

D) 5

E) 90

14. Фабрикадан шығарылатын 7600 детальдің 108 –і ақауы бар деталь екенін ескеріп, кестедегі шамаларды салыстырыңыз, дұрыс тұжырымды анықтаңыз.

A бағаны	B бағаны
Кездейсоқ таңдалған детальдің ақаусыз болуының ықтималдығы	0,95

A) $A=B$ B) $A=B-5$ C) $A < B-5$ D) $A < B$ E) $A > B$

15. Көлікжай құрылысының іргетасын екі түрлі материалдан: бетонмен және көбікблокпен (пенаблок) тұрғызуға болады. Көбікблокты іргетас үшін 2 метр куб көбікблок және 4 қап цемент қажет. Бетонды іргетас құрылысына 2 тонна қиыршық тас және 4 қап цемент керек болады. Көбікблоктың метр кубы 13800 тг, қиыршық тастың тоннасы 2100 тг, ал цементтің бір қабы 1100 теңге тұрады. Ең арзан нұсқа таңдалғандағы материал бағасы:

A) 25000

B) 32000

C) 22000

D) 26200

E) 27600

16. Сұрақ белгісінің орнына қандай сан қойлады?

4→61

5→52

6→63

7→94

8→46

9→?

A) 54

B) 96

C) 100

D) 19

E) 18

17. Кестедегі берілгендерді салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

А бағаны	В бағаны
$y = \frac{3}{2}x - 6$ функция графигінің Оу осімен қиылысу нүктесінің ординатасы	$y = -\frac{1}{4}x + 4$ функция графигінің Оу осімен қиылысу нүктесінің ординатасы

- A) $A=B$
- B) $A>B$
- C) $A<B$
- D) $A=B+4$
- E) $A=B-6$

18. Арақашықтығы 500 км болатын бір тәуліктік сапарға тұтынушы автомобильді жалға алып жолға шығуды ойлады. Кестеде автомобильді жалға алудың бағалары көрсетілген. Жалға алудан бөлек тұтынушы жанармай шығынына да өзі төлеуі керек. Егер тұтынушы жалға алудың ең арзан нұсқасын таңдаса, оған жұмсалған қаржыны анықтаңыз (теңгемен).

Автомобиль	жанармай	Жанармай шығыны (100 км-ге литр)	Жалға алу (тәулігіне тг.)
1	Дизельдік	7	3700
2	Бензин	10	3200
3	Газ	14	3200

Дизельдік жанармайдың 1 литрі 129 тг., бензиннің литрі 150 тг., газдың литрі 59 тг.

- A) 10700
- B) 7330
- C) 7215
- D) 3215
- E) 3270

19. Сіздің барлық әжелеріңіз бен аталарыңыздың қанша әжелері мен аталары бар?

- A) 8
- B) 4
- C) 16
- D) 24
- E) 64

20. 1, 4, 9, 16, 25, . . . тізбегі берілген

А бағаны	В бағаны
Тізбектің 34-інші және 35-інші мүшелерінің айырмасы последовательности	Тізбектің 10-ыншы және 13-інші мүшелерінің айырмасы

- A) $A<B$
- B) $A>B$
- C) $A<B-1$
- D) $A>B+1$
- E) $A=B$

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Анам, әкем және мен циркке билет алу үшін кезекте тұрған едік. Сәлден соң кезегіміз жылжып билет кассасымен арамызда бір ғана жанұя қалған еді. Бұлардың 12 жасқа жетпеген 8 балалары бар екен. Баршылық ішінде өмір сүрмейтіні байқалып тұр. Үстеріндегі киімдері бағалы емес-ті, бірақ тап-таза. Балалар әкесінің артынан екі-екіден қол ұстасып, тәрбиелі түрде қатармен тұрды. Жүздерінен қуаныш, қобалжу сезімдері білінеді. Пілдерді көретінін, қызықты, ерекше нәрселер болатынын бір-біріне айтып жатты. Бұрын-соңды циркке бармағандары сөздерінен білініп тұр. Анасы мен әкесі мақтанышпен қол ұстасып, ең алда тұрды. Кассир әкеге қанша билет керектігін сұрады. Әке: «Екі ересек билет және сегіз балалар билетін беріңізші», – деді. Кассир билеттердің құнын айтқанда, анасының қолы әкесінің қолын жібере салды. Басы салбырап қабағы түсті. Әкенің еріндері дірілдеп, кассирге жақындай түсіп: «Қанша дедіңіз?» – деп сұрады. Кассир билеттердің бағасын қайталап айтты. Ол кісінің оншалықты ақшасы жоқ еді. Енді балаларына бұрылып, оларды циркке алып кіруге ақшасының жетпейтінін қалай айта алар еді?!

Әкем мұны сезіп, қалтасынан 2000 теңге шығарып жерге түсірді. Әкем жерге еңкейіп жатып, әлгі кісіні түртіп: «Кешіріңіз, мына ақша қалтаңыздан түсіп қалды», – деді. Кісі мән-жайды түсінген еді. Әкемнің көздеріне қарап тұрып қалды. Әкем жерден алған ақшаны оның қолына ұстатты. Еріндері дірілдеген күйі: «Рахмет, көп-көп рахмет, мырзам. Бұл ісіңіздің мен және жанұям үшін маңызы өте зор», – деді.

Цирктен кейін әкеммен машинамызға мініп үйге қайтқанымызда қуанышымыз бұрынғыдан арта түсті.

1. Мәтінді кім баяндауда, көрсетіңіз.

- A) Әкесі
- B) Баласы
- C) Қарт кісі
- D) Кассир
- E) Анасы

2. Мәтінге қарап, төмендегі жауаптардың дұрысын белгілеңіз.

- A) Балалардың саны белгілі: оның төртеуі ұл, төртеуі қыз.
- B) Балаларына ақшасының жетпейтінін айтты, бірақ неше теңге жетпей тұрғанын айта алмады.
- C) Анасының қолы әкесінің қолын жібере салды да, өз қалтасынан ақша берді.
- D) Бұрын-соңды циркке бармаса да, пілдерді көргенін айтып жатты.
- E) Менің әкем ақылдылықпен оның балаларына білдірмей, ол кісіге көмектесті.

3. Мағынасы мәтіннің мазмұнында кездеспейтін мақал-мәтелді табыңыз.

- A) Кісіні кейде таршылық сынайды, кейде баршылық сынайды.
- B) Адамгершілік – ардақты есім.
- C) Аш бала тоқ баламен ойнамайды.
- D) Жақсылық қылсаң, жаның жадырайды.
- E) Ақылды адам айтқызбай біледі,
Ақ сұңқар қаққызбай іледі.

4. Балалардың бұрын-соңды циркке бармағандарын қайдан білгенін

көрсетіңіз.

- A) Ақшалары жетпегенінен
- B) Өзара әңгімесінен
- C) Кассирдің сөзінен
- D) Әкенің еріндері дірілдегінен
- E) Анасы әкесінің қолын жібере салғанынан

5. Мәтіннің айтпақ болған негізгі ойын анықтаңыз:

- A) Шынайы дос болу
- B) Байлықты босқа шашпау
- C) Қарапайымдылықты жоғалтпау
- D) Жарлыларды дәріптеу
- E) Адамгершілікке тәрбиелеу

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Айтыс

Бәйгеге ат қосқандай қай ат озар екен, балуандар күрескенде қайсысы жығар екен деп халық қатты толқымай ма?! Ақындар айтысқан кезде жұрт осындай күй кешеді. Ол ақындар айтысының тыңдаушыларға ететін айрықша әсеріне байланысты. Ақындар айтысы-екі ақынның сөз өнерімен сайысы, жыр мерекесі.

Ақындық айтыс әуелде есте жоқ ескі замандардағы тұрмыстық әдет, рәсімдердің негізінде пайда болған. Ертедегі ата-бабаларымыз тұрмыстағы әр алуан той-думанды көңілді өткізу үшін неше түрлі рәсімдерді ойлап шығарған. Мысалы, бір ауыл қыз айттыру керек десек, жігіт жағзынан арнайы кісілер барып құда түсетін. Екі жақ құдалар бір-бірлерінің кескін-келбетін, әдет-ғұрпын, байлық-кедейлігін, әртүрлі мінез-құлықтарын әзіл-қалжыңға айналдыратын әдеттері болған. Алғашында ол қарасөзбен басталып, бірте -бірте шешендік сайыс, ақырында өлең-жырмен айтылатын, ақындық айтысқа ауысқан. Сондай-ақ тағы басқа тойларда, ас бергенде көкпар, қыз қуу, ат бәйгесі, балуан күресі сияқты ақындар айтысы да той-думанның қызығы мен көркіне айналған. Мұнда нағыз ақындар елдің елдігін, жақсы мен жаманды ортаға салған.

Айтыс ақындықтың мектебі десе де болады. Айтысқа жас, кәрі, ер, әйел демей, өнері бар барша қауым қатыса алады. Айтыстың негізгі салмағы да, түйіні де өмір шындығы. Бетпе-бет келген екі ақын да сол орайда жеңудің сан алуан жолдарын, амал-тәсілдерін қарастырады. Ә дегенен амандасу, ел жағдайын сұраудың өзінде айтыс боларлық түйін, сын тағарлық мәселелер іздестіріледі. Солардың ішіндегі ойы алғыр, дарындылары кейін сөрелі үлкен айтыстарға түсетін.

6. Ақындар айтысының маңыздылығы неде?

- A) өткір тілімен, айшықты ойымен тыңдаушыны баурап алу
- B) қарсыласын жеңу
- C) көпшілік алдында өзін көрсету
- D) халық алдында беделді болу
- E) екі адамның әңгіме айтуы

7. Мәтіндегі ақындар айтыстарында айтылатын мәселелер:

- A) өзінің байлығы туралы
- B) қыз бен жігіттің махаббаты
- C) халықтың мұң-мұқтажы, қал-жағдайы
- D) байларды мақтау

- Е) жастық шақ, кәрілік туралы
8. Мәтіндегі негізгі түйіндіой:
- А) ақындардың өнерін дәріптеу
 В) күйшілік өнерді көрсету
 С) жыршылық дәстүр туралы
 D) ақындар айтысының халық үшін маңызы жоғары екендігін айту
 Е) құда түсу дәстүрін көрсету
9. Ақындық айтыстың ең алғашқы нұсқасы қалай пайда болған?
- А) өтірік өлеңмен
 В) мақал айтумен
 С) жаңылтпаш айтумен
 D) қара сөз айтумен
 Е) жұмбақ жасырумен
10. Мақалды жалғастыр: *Ақынның тілі қылыштан өткір, ...*
- А) сөзден нәзік
 В) пышақтан нәзік
 С) сүйектен өтеді
 D) тастан қатты
 Е) қылдан нәзік

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Баланың айласы

Бір адам жаманда келе жатып, аяғы астында бір үлкен тасқа сүрініп жығылып, ойлады: бұл тас адамға зиян келтіретін тас екен, жолдан алып тастайын деп. Сол оймен тасты көтеріп еді, астынан бір сандық шықты, сандықты ашып еді, ішінен бір жылан шығып, шағамын деп Әлімге ұмтылды, Әлім айтты:

–Мен сені қараңғы, тар жерден, тұтқыннан шығардым, жақсылыққа жамандық бар ма?

Жылан айтты:

–Бар.

Әлім айтты:

–Олай болса біреуге жүгінелік, төрелік саған тисе шағарсың, – деп.

Жылан да бұл сөзге тоқтап, екеуі келе жатып, түйеге жолықты. Түйеге бұлар істерінің мәнісін айтып еді, түйе айтты:

–Жақсылыққа жамандық бар; не үшін десеңіз: мен адамның қанша ауыр жүгін, мүлкін тасып, өмірімше қызмет істесем де, адам қай уақытта шамамнан тысқары жүк артады да, жүре алмасам ұрып-соғып ренжітеді.

Жылан мұны естіп, Әлімнің мойнына бір оралды. Мұнан шығып итке келіп жүгінді. Ит те айтты:

–Жақсылыққа жамандық бар, мен иеме қанша түн-күн ұйықтамай мүлкін, малын, өзін бағып қызмет қылып едім, ақырында мен қартайып аурулы болған соң, таяқтап ұрып мені қуып жіберді,- деді. Жылан және бір оралып, енді шағамын деді.

Әлім айтты:

–Енді тағы біреуге-ақ жүгінейік, төрелік тағы саған тисе, шаға бер.

Сонан шығып бір топ ойнап жүрген балаларға келді. Ішінде бір бала Әлімге сәлем берді. Әлім сәлемін алып, сол балаға істерінің мәнісін айтты.

Бала есітіп болып:

–Әй, ата, бекер сөйлейсің, осы қолыңдағы кіп-кішкентай қобдиға

мойныңа оралған әйдік жылан сьюшы ма еді? – деді.

Сонда жылан да айтты:

–Бұл сөз рас, – деп.

Бала тіпті нанбады, «бұл сөзге көзбен көрмей кісі нанып болмас» деп.

Сонда жылан баланы нандыру үшін иіріліп барады да, манағы қобдиға кіріп жатты. Бала сонда тарс еткізіп сандықты жауып бекітті де, Әлімнің қолына берді, «апарып алған орныңызға қойыңыз» депті.

11. Мәтін неге «Баланың айласы» деп аталған?

- A) бала ақылымен достарын құтқарып алғаны үшін
- B) бала айласының арқасында жалмауыз кемпірден құтылғаны үшін
- C) бала айласының арқасында ата жыланнан құтылғаны үшін
- D) баланың шешендігі үшін
- E) бала мен ата арасындағы сұхбатта баланың сөзбен жеңгені үшін

12. Әлім мен жылан қандай хайуанаттардың төрелігіне жүгінді?

- A) этеш, мысық
- B) үйрек, жылқы
- C) сиыр, қаз
- D) есек, тауық
- E) түйе, ит

13. Әлім, жақсылық жасаймын деп, қандай қиындыққа тап болды?

- A) құдыққа түсіп кетті
- B) ханның тұтқыны болды
- C) жылан шағып алатын болды
- D) суға түсіп кетті
- E) орманда адасып кетті

14. «Жақсылыққа жамандық бар ма» деген сұрақ түйе, ит және балаға не үшін қойылды?

- A) әділ шешім үшін
- B) әке-шешенің тапсырмасын орындау үшін
- C) малдарын табу үшін
- D) екі жолдың бірін таңдау үшін
- E) қазынаға ие болу үшін

15. Бала Әлімге көмектесу үшін қандай айла ойлап табады?

- A) жыланды таспен бастырып тастайды
- B) жыланды құдыққа түсіріп жібереді
- C) жыланды суға ағызып жібереді
- D) жыланды қобдишаға қайта кіруге нандырады
- E) жыланды далаға жібереді

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Тағылым отбасынан басталады

Жалпы, шаңырақ құру – күллі адамзаттық дәстүр екені түсінікті. Бірақ жер бетінде қанша халық болса, бұл дәстүрдің сипаттары да соншама сан алуан. Өйткені әр халық өзінің шаңырақ көтеру қуанышын өз тұрмыс-салттарына лайықтап, өздерінше қызықтауға тырысады. Осы үрдісті қазақ халқы да ғасырлар бойы өзгеге ұқсатпай, өздерінше дамытқаны анық. Олай болса, қазақтың шаңырақ көтеру сәтіндегі өзіндік ерекшеліктері бар.

Халқымыздың ежелгі дәстүрі бойынша, жаңадан көтерілер шаңырақтың мақсаты мен мәні ең әуелі тегіне орай үндестіріліп, ата-

ананың ризашылықтарына негізделіп шешілетін. Мұнда негізгі қағида ретінде, тектілік пен адамгершілік парыздары бағдарға алынатын. Сондықтан бұл дәстүрді қазақ халқы сонау ерте ғасырлардан бері қарай жеті атаға дейін қыз алыспау салтымен орайластыра білгені белгілі.

«Өткенді білмей, келешекті білу мүмкін емес. Бұрынғының парқын білгендер, бүгінгінің нарқын ұғады», – деген болатын Ғабит Мүсірепов атамыз. Халқымызда бұрыннан бар, әдет-ғұрып, дәстүрге мүмкіндігінше қанық болғанымыз жөн.

Қазақ халқының салт-дәстүріндегі бір ғана бала тәрбиесіне байланысты кәде-жоралғы бойынша даналық кітабын жасаса, кейінгі ұрпаққа асыл қазына ретінде тарту етуге тұрарлықтай кітап шығар еді. Мәселен, өмірге ұрпақ жалғасы нәресте келгендегі ел қуанышының жарқын көрінісі – сүйінші, көрімдік сұрау, байғазы беру өте жарамды дәстүр емес пе? Сол перзентке арналған шілдехана, балаға ат қою, бесікке салу, бесік жыры, бесік тойы, нәрестені қырқынан шығару, тіл ашар, тұсау кесер, атқа мінгізу, сүндет тойы – осының барлығы халқымыздың тот баспайтын асыл қазынасы.

Ата-бабамыз ұрпақ тәрбиесіне аса зор мән береді. Өйткені, ұрпақ – болашақ. Оны әбден түсінген халық: «Балаңды беске дейін патшадай күт, он беске дейін қосшыңдай жұмса, он бестен кейін құрдасыңдай сыйла», – деп бүкіл тәрбиелік тағылымды үш-ақ сөзге сыйдырады. «Патшадай күт» дегені – қамқоршы бол, өсір, мәпеле, жас шыбықтай баулы дегені, «қосшыңдай жұмса» дегені – жәрдемшің ет, жұмысқа сал, буынын бекіт, еріншектерден аулақтат дегені, ал «құрбыңдай сыйла» дегені – балаңа ескірді, ақыл иесі болды, енді оның отау құруы жақын, оның да түбі өзіңдей ұрпақ қамқоршысы болатынын естен шығарма дегені. Ал осы ұлағатты сөзде ұрыс, ренжіт, қорқыт, еңсесін түсір деген бірде-бір сөз айтылмайды. Қазақтың ұрпақ өсіру пәлсапасы, міне, осындай қарапайымдылыққа құрылған.

Табиғатқа иелік етер күші болса да, адамды өзге тіршілікпен тең ұстаған да – қазақ. Бесіктегі қимасына «асқарым, асқағым» деп емес, жан-жануармен, жәндік атаулымен тағдырластығын мойындатып, «құлыным, ботам, қошақаным» деп еркелету де, шыбынға да қиянат болмасын деп, «шыбыным» деп айналу да алдымен қазаққа тән. Бүкіл болмысы, шыбын жаны перзенттің үстінде болған қазақтың баласын шамадан тыс тойындырып, ошақтың түбінде қорғаштағаны да ешбір тарихта жоқ. Жеті жасар айдарлысын жауға аттандырып, он бесіндегі ұлына ел басқартқан халық бұл!

16. Мәтін мазмұны бойынша дұрыс нұсқасын көрсетіңіз.

Барлық адамзатқа тән дәстүр –

- A) тұсау кесу
- B) сүйінші сұрау
- C) шаңырақ құру
- D) баланы бесігіне салу
- E) байғазы беру

17. Сөйлемді жалғастырыңыз.

Әр халық шаңырақ құру салтын

- A) жағдайына қарай лайықтайды
- B) даму жағдайымен байланыстырады

- С) әдет-ғұрпына қарай ыңғайлайды
- Д) жалпыға ортақ салты бойынша қызықтайды
- Е) қоғамның талабымен байланыстырады

18. Мәтінге сәйкес нұсқаны табыңыз.

Белгілі жазушының айтқан сөздерінің мағынасы.

- А) Өткенді де, бүгінгіні де білу парызымыз.
- В) Өткенді білмегенмен келешекті білу керек.
- С) Бұрынғыны білмесе де, бүгінгіні білу керек.
- Д) Тарихты білмеген адам бүгінгіні дұрыс бағалай алмайды.
- Е) Өткенді ғана білу керек.

19. Мәтінге сәйкес сөйлемді дұрыс аяқтаңыз.

Қазақтың шаңырақ құрудағы негізгі салты –

- А) тектілік парыздарын сақтау
- В) жеті атаға дейін қыз алыспау
- С) адамгершілік парыздарын сақтау
- Д) жеті атаға дейін ауылдас қыздарды алмау
- Е) ұрпақ тәрбиесіне көңіл бөлу

20. Мәтін мазмұнына орай толық және нақты нұсқаны таңдаңыз.

Шаңырақ көтеру

- А) ата-анасының жағдайына байланысты
- В) ата-анасының көңіл-күйіне негізделеді
- С) ата-ананың ризашылығына негізделеді
- Д) тегіне, ата-анасының көңілдеріне байланысты
- Е) туған-туыстарының талап-тілегіне байланысты

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Жазба әдебиеттің көрнекті өкілі, Қарахан мемлекетінің кезінде даңқы шыққан ақын:

- А) Рашид ад-Дин
- В) Ж. Баласағұн
- С) А. Иүгінеки
- Д) Әбілғазы
- Е) Ю.Хамадани

2. XIV ғ. аяғы мен XV ғ. І-ші жартысында қазақ деген этносаяси қауымдастықтың болғаны туралы дерек қалдырды:

- А) Рузбихан
- В) Масуди
- С) Марвази
- Д) Рашид ад - Дин
- Е) Қашғари

3. «Қазақ» сөзі этникалық мағынаға ие бола бастаған уақыт:

- А) IX ғ.
- В) X ғ.
- С) XIV ғ.
- Д) XIII ғ.
- Е) XII ғ.

4. Қазақ хандығының құрылуы жайында жазған тарихшы

- А) Ахмет Яссауи.
- В) Әл-Фараби.

- C) Жүсіп Баласағұни.
- D) Әл-Морвизи.
- E) Мұхаммед Хайдар Дулати.

5. Билік жолында қазақ хандарымен ұзақ күрес жүргізген Әбілхайыр немересі:

- A) Мұхаммед Шайбани
- B) Убайдоллах Шайбани
- C) Сүйіндік Шайбани
- D) Мұса сұлтан
- E) Хайдар хан

6. Есім ханның Кіші жүздегі ел басқарушы, биі болған жырау

- A) Марғасқа
- B) Бұхар
- C) Жиенбет
- D) Доспамбет
- E) Шалкиіз

7. XVII ғ. соңы мен XVIII ғ. басындағы Қазақ хандығындағы саяси жағдайды реттеген хан:

- A) Есім хан.
- B) Қасым хан.
- C) Тәуке хан.
- D) Абылай хан.
- E) Хақназар.

8. Қытай әскері қазақ жеріне басып кірген жыл:

- A) XVIII ғ. 40 жылдары
- B) XVIII ғ. 80 жылдары
- C) XVIII ғ. 30 жылдары
- D) XVIII ғ. 70 жылдары
- E) XVIII ғ. 50 жылдары

9. «Сабалақ» атанған Абылай келіп қосылған әкесімен ағайындас Орта жүздің ханы:

- A) Әбілқайыр.
- B) Әбілмәмбет.
- C) Әбілмансүр.
- D) Күшік.
- E) Уәли.

10. XIX ғасырдың ортасында Сыр бойы, Арал маңында болған көтерілістер Ресеймен қатар бағытталды:

- A) Қырғызға қарсы
- B) Қытайға қарсы
- C) Хиуаға қарсы
- D) Ауғандарға қарсы
- E) Иранға қарсы

11. XIX ғ. 20 жылдары Қазақстандағы хан билігін жою үшін қалыптасқан алғышарттардың бірі:

- A) экономикалық өзгерістер
- B) жатақтардың көбеюі
- C) сауданың дамуы
- D) билер кеңесінің күшеюі

- Е) халық арасында хан беделінің әлсіреуі
12. 1859 жылы Ұлы жүз бен Қырғыз елінің солтүстік шекарасына тұрғызылған бекініс:
- А) Қоқан
 - В) Іле
 - С) Кәстек
 - Д) Лепсі
 - Е) Торғай
13. Алматы облысында ұйымдастырылған ұйғыр болысының саны
- А) 4
 - В) 9
 - С) 7
 - Д) 6
 - Е) 3
14. Күй атасы Құрманғазының алғашқы ұстазы:
- А) Ұзақ
 - В) Байжұма
 - С) Байбақты
 - Д) Ханбазар
 - Е) Шеркеш
15. XX ғ. басында Орынбор-Ташкент шойын жолына жұмысқа тартылғандардың саны:
- А) 30-40 мыңға жуық
 - В) 15-20 мыңға жуық
 - С) 20-25 мыңға жуық
 - Д) 25-30 мыңға жуық
 - Е) 10-15 мыңға жуық
16. 1918 жылы сәуірде Ташкентте құрылған Түркістан автономиялық КСР-н құрамына кірген облыстар:
- А) Орынбор, Семей.
 - В) Жетісу, Сырдария.
 - С) Торғай, Қостанай.
 - Д) Орал, Семей.
 - Е) Атырау, Орал.
17. Германияның КСРО-ға қарсы қауырт соғыс жоспары аталды:
- А) «Арбайтегемайншафт Түркістан»
 - В) «Шлиффен»
 - С) «Остланд»
 - Д) «Барбаросса»
 - Е) «Үлкен Түркістан»
18. XX ғ. 90-жылдары Қазақстанда саяси қозғалыстар қызметін тәртіпке келтіру мақсатымен қабылданған заң:
- А) «Қазақ КСР-дегі еркін экономикалық аймақ туралы»
 - В) «Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік органдары туралы»
 - С) «Қазақстан Республикасының Ішкі істер әскерлері туралы»
 - Д) «Қазақ КСР-індегі қоғамдық бірлестіктер туралы»
 - Е) «Қазақ КСР-дегі тілдер туралы»
19. Антиядролық, экологиялық қозғалыс:
- А) «Руханият»

- B) «Азат»
- C) «Алаш»
- D) «Невада-Семей»
- E) «Арал-Балқаш»

20. 1960-жылдардың ішінде тоқыма фабрикалары салынған қалалар:

- A) Жезқазған, Семей, Ақтөбе
- B) Рудный, Риддер, Зайсан
- C) Теміртау, Ақтау, Саран
- D) Шалқар, Жанаөзен, Қапшағай
- E) Павлодар, Екібастұз, Ақсу

МАТЕМАТИКА

1. Тендеуді шешіңіз: $x^4 + 12x^2 = 16 - 3x^2$

- A) -16; -4; 1; 4.
- B) -1; 1.
- C) -16; -1; 1; 16.
- D) -4; 4.
- E) -4; -1; 1; 4.

2. Тендеуді шешіңіз: $10^x = 20$.

- A) $1 + \lg 2$
- B) 2
- C) 10
- D) $\lg 2$
- E) $\frac{1}{5}$

3. $8 \leq x \leq 15$ теңсіздігінің шешімі:

- A) [8;15]
- B) (8;15)
- C) (8;15]
- D) [15;8)
- E) [8;15)

4. $\sqrt{x-5} + \sqrt{x-1} = 2$ тендеуінің шешімін табыңыз.

- A) 3
- B) 2
- C) 4
- D) 1
- E) 5

5. Тендеуді шешіңіз: $\operatorname{tg}(-x) = 1$.

- A) $\frac{\pi}{4} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- B) $-\frac{\pi}{4} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- C) $\frac{\pi}{4} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- D) $\pi + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- E) $-\frac{\pi}{4} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$.

6. Егер $a_5=8,7$ және $a_8=12,3$ болса, d және a_1 -ді табыңыз:

- A) $d=1,3, a_1=2,9$
- B) $d=1,4, a_1=3,1$
- C) $d=1,6, a_1=2,3$
- D) $d=1,2, a_1=3,9$
- E) $d=3,6, a_1=-5,7$

7. $f(x) = \sqrt{18x-3}$ функциясының туындысын табыңыз.

- A) $(18x-3)^2$
- B) $\frac{1}{18x-3}$
- C) $\frac{18}{\sqrt{18x-3}}$
- D) $\frac{9}{\sqrt{18x-3}}$
- E) $\frac{1}{2\sqrt{18x-3}}$

8. Қабырғасы кіші диагоналіне тең ромб радиусы R дөңгелекпен тең шамалас. Ромбтың қабырғасын табыңыз:

- A) $\frac{2R}{\pi}$
- B) $R\sqrt{\frac{2\pi}{\sqrt{3}}}$
- C) $\frac{2R}{3}\pi$
- D) $\frac{2\pi}{3}R$
- E) $2\pi R$

9. Егер $|\bar{a}|=15$, $|\bar{b}|=7$ және $|\bar{a}-\bar{b}|=8$ болса, онда $|\bar{a}+\bar{b}|$ табыңыз.

- A) 18
- B) 19
- C) 22
- D) 21
- E) 20

10. Санды өрнекті ықшамдаңыз: $\frac{(5\sqrt{3} + \sqrt{50})(5 - \sqrt{24})}{\sqrt{75} - 5\sqrt{2}}$.

- A) 0.
- B) 3.
- C) -2.
- D) $\sqrt{5}$.
- E) 1.

11. 2а санының 4%-ының 9%-ы а санының 5%-ының неше пайызын құрайтынын анықтаңыз.

- A) 16%
- B) 22,4%
- C) 9,6%
- D) 4,8%

Е) 14,4%

12. Теңдеуді шешіңіз: $\log_3 \frac{1}{2} - \log_3 x = \log_3 \left(x - \frac{1}{2}\right)$

A) $-\frac{1}{2}$.

B) $-\frac{1}{2}; 1$.

C) 1.

D) $\frac{1}{2}$.

E) $0; \frac{1}{2}$.

13. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \sqrt{x+5} > -6 \\ 2^x < \frac{1}{8} \end{cases}$$

A) $[-5; -3)$

B) $[-5; 0)$

C) $(-5; -3]$

D) шешімі жоқ

E) $(-\infty; +\infty)$

14. Өрнектің мәнін есептеңіз: $\arcsin\left(-\frac{1}{2}\right) + \arccos\left(-\frac{1}{2}\right)$

A) 0

B) $-\frac{\pi}{2}$

C) π

D) $\frac{\pi}{2}$

E) $-\pi$

15. Теңсіздікті шешіңіз: $0 < \cos x \leq \frac{1}{2}$

A) $\left(-\frac{\pi}{2} + 2\pi n; -\frac{\pi}{3} + 2\pi n\right] \cup \left[\frac{\pi}{3} + 2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n\right), n \in Z$

B) $\left(-\frac{\pi}{2} + 2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n\right), n \in Z$

C) $\left(\frac{\pi}{3} + 2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n\right] \cup \left[\frac{3\pi}{2} + 2\pi n; 2\pi n\right), n \in Z$

D) $\left(-\frac{\pi}{2} + \pi n; -\frac{\pi}{3} + \pi n\right] \cup \left[\frac{\pi}{3} + 2\pi n; \frac{\pi}{2} + \pi n\right), n \in z$

E) $\left(\frac{\pi}{3} + 2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n\right) n \in z$

16. $y = |4^x - 4|$ функциясының мәндерінің облысы

A) $[0; +\infty)$

B) $(-\infty; +\infty)$

C) $(0; +\infty)$

D) $(4; +\infty)$

E) $(-\infty; 4)$

17. Интегралдың ең үлкен және ең кіші мәндерін табыңыз:

$$\int_0^{a+\pi} \cos \frac{x}{4} dx; \quad a \in \mathbb{R}$$

A) $-3; 3$

B) $-2; 2$

C) $-0,25; 0,25$

D) $-4; 4$

E) $-1; 1$

18. Егер үшбұрышты дұрыс пирамиданың табанының қабырғасы 9 см және бүйір қыры 11 см болса, онда пирамиданың биіктігін табыңыз.

A) $\sqrt{94}$ см.

B) 9 см.

C) $3\sqrt{11}$ см.

D) 10 см.

E) $2\sqrt{26}$ см.

19. Шектеусіз кемімелі геометриялық прогрессияның әрбір мүшесі барлық келесі мүшелерінің қосындысынан төрт есе артық. Осы прогрессияның еселігін табыңыз:

A) 2

B) $\frac{1}{2}$

C) $\frac{1}{6}$

D) $\frac{1}{4}$

E) $\frac{1}{5}$

20. $3a$ санының 15%-ының 8%-ы a санының 12%-ының неше пайызын құрайтынын анықтаңыз.

A) 30%

B) 22,5%

C) 15%

D) 10%

E) 12%

21. $\left(\frac{1}{2-6a} + \frac{1}{27a^3-1} : \frac{1+3a}{1+3a+9a^2} \right) \cdot \frac{2+6a}{a}$ өрнегі үшін орындалатын дұрыс

тұжырым:

A) $a=21$ болғанда, өрнек мәні $-\frac{3}{8}$ -ке тең

B) $a=5$ болғанда, өрнек мәні $\frac{5}{2}$ -ке тең

C) $a=2$ болғанда, өрнек мәні $-\frac{1}{7}$ -ге тең

D) $a=4$ болғанда, өрнек мәні $\frac{7}{5}$ -ке тең

E) $a=3$ болғанда, өрнек мәні $-\frac{1}{3}$ -ге тең

F) $a=12$ болғанда, өрнек мәні $-\frac{1}{2}$ -ге тең

G) $a=5$ болғанда, өрнек мәні $\frac{9}{4}$ -ға тең

H) $a=2$ болғанда, өрнек мәні $-\frac{1}{2}$ -ге тең

22. $2013^{\sin x} = 1$ шешімімен сәйкес теңдеулер:

A) $2014^{\operatorname{tg} x} = 1$

B) $\operatorname{tg} x^{2014} = 2014$

C) $2014^{\operatorname{tg} x} = 2014$

D) $\cos x^{2014} = 0$

E) $2014^{\cos x} = 1$

F) $\operatorname{ctg} x^{2014} = 1$

G) $\cos x^{2014} = 1$

H) $\sin x^{2014} = 0$

23. $36^{\log_6 5} + 10^{1-\lg 2} - 3^{\log_9 36}$ өрнегінің мәні жатқан аралықты көрсетіңіз.

A) (30;35)

B) (1;10)

C) (11;20)

D) (15;30)

E) (20;31)

F) (15;20)

G) (31;40)

H) (10;20)

24. $\begin{cases} \log_{0,5}(x^2 - 5x + 7) < 0 \\ 5x - 14 > 4x + 13 \end{cases}$ теңсіздіктер жүйесіне эквивалентті жүйе:

A) $\begin{cases} x^2 + 6 > 5x \\ x > 27 \end{cases}$

B) $\begin{cases} x^2 - 5x + 6 > 0 \\ 5x > 4x + 27 \end{cases}$

C) $\begin{cases} x^2 - 6 < 5x \\ x > 27 \end{cases}$

D) $\begin{cases} \log_2(x^2 - 5x + 7) > 0 \\ x + 14 > 13 \end{cases}$

E) $\begin{cases} \log_2(x^2 - 5x + 7) < 0 \\ x > 27 \end{cases}$

F) $\begin{cases} \log_2(x^2 - 5x + 7) > 0 \\ x - 14 > 13 \end{cases}$

$$G) \begin{cases} x^2 + 6 < 5x \\ x > 27 \end{cases}$$

$$H) \begin{cases} x^2 - 5x + 6 < 0 \\ 5x > 4x + 27 \end{cases}$$

25. $\operatorname{ctg} \alpha = -2$ болғанда, мәні $\frac{1}{4}$ болатын өрнекті тап

$$A) \frac{2 \cos^2 \alpha - 7 \sin^2 \alpha}{3 \cos^2 \alpha + 4 \sin \alpha \cos \alpha}$$

$$B) \frac{2 \sin^2 \alpha + \sin \alpha \cos \alpha}{\sin^2 \alpha + 2}$$

$$C) \frac{\cos 2\alpha - 7 \sin^2 \alpha + 1}{3 \cos^2 \alpha + 4 \sin \alpha \cos \alpha}$$

$$D) \frac{\sin \alpha \cdot \cos \alpha}{2 \sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha}$$

$$E) \frac{2 \cos^2 \alpha - 7 \sin^2 \alpha}{3 \cos^2 \alpha + 2 \sin 2\alpha}$$

$$F) \frac{\cos 2\alpha + 7 \sin^2 \alpha + 1}{3 \cos^2 \alpha + 4 \sin \alpha \cos \alpha}$$

$$G) \frac{2 \sin \alpha}{2 \sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha}$$

$$H) \frac{2 \sin^2 \alpha + \sin \alpha \cos \alpha}{3 \sin^2 \alpha + 2 \cos^2 \alpha}$$

26. $\sin x > -\frac{\sqrt{2}}{2}$ теңсіздігінің шешіміне кіретін интервал:

$$A) \left(-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{4}\right)$$

$$B) (0; \pi)$$

$$C) \left(\frac{\pi}{4}; \frac{3\pi}{2}\right)$$

$$D) \left(\frac{\pi}{4}; \frac{3\pi}{4}\right)$$

$$E) \left(-\frac{\pi}{2}; \frac{5\pi}{4}\right)$$

$$F) (\pi; 2\pi)$$

$$G) \left(-\frac{\pi}{4}; \frac{5\pi}{4}\right)$$

$$H) \left(\frac{3\pi}{4}; \frac{7\pi}{4}\right)$$

27. $f(x) = x \ln x$ функциясы үшін $f'(1)$ мәнін табыңыз.

- A) -5
- B) 1
- C) -1
- D) -3
- E) 2
- F) 0
- G) -4
- H) -2

28. $f(x) = (3\sqrt{x} - 5) \cdot (5 + 3\sqrt{x}) - 7x^3$ функциясы болса, $f'(0), f'(1), f'(2)$

мәндерін табыңыз:

- A) 30
- B) 18
- C) 60
- D) -12
- E) -40
- F) -75
- G) 9
- H) -60

29. $y = \frac{1}{x}$; $y = 0$; $y = x$; $x = 1,5$, мұндағы $x \geq 0$, қисықтармен шектелген

фигураның ауданы:

- A) Иррационал сан
- B) $\ln 4 + \frac{1}{2}$
- C) Бүтін сан
- D) $\frac{1}{2} \ln \frac{3}{2}$
- E) $\frac{1}{2} + \ln \frac{3}{2}$
- F) Жұп сан
- G) Тақ сан
- H) Натурал сан

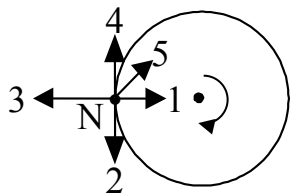
30. Конустың жасаушысы 25 см-ге, биіктігі 7 см-ге тең болса, онда

конустың:

- A) Көлемі 600π см³
- B) Табан ауданы 48π см²
- C) Табан ауданы 576π см²
- D) Бүйір бетінің ауданы 830π см²
- E) Конустың бүйір бетінің ауданы 540π см²
- F) Бүйір бетінің ауданы 600π см²
- G) Табан ауданы 24π см²
- H) Көлемі 1344π см³

ФИЗИКА

1. Дене сағат тілінің бағытымен шеңбер бойымен тұрақты жылдамдықпен қозғалады. N нүктесіндегі жылдамдық бағытының векторы

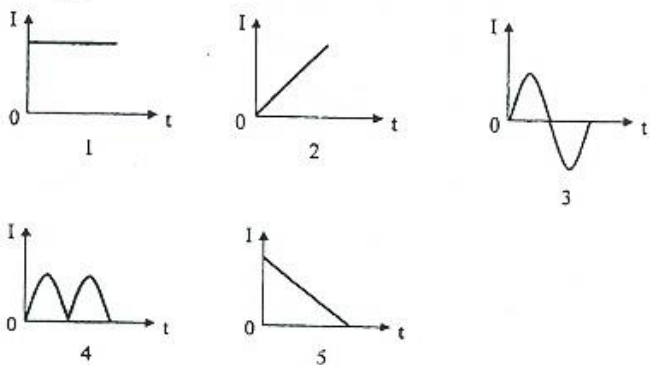
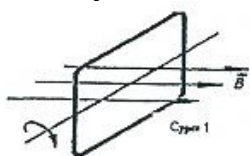
- A) 3.
 B) 2.
 C) 1.
 D) 5.
 E) 4.
2. Жылдамдығы 10 м/с автомобильдің кинетикалық энергиясы 2 есе кемігенде пайда болған жылдамдық
- A) $\sqrt{30}$ м/с.
 B) $\sqrt{40}$ м/с.
 C) $\frac{10}{\sqrt{2}}$ м/с.
 D) $\sqrt{5}$ м/с.
 E) $10\sqrt{2}$ м/с.
3. Тұрақты температурада қысымы $p=10$ МПа баллонда $m=12$ кг газ бар. Егер қысым 2,5 МПа болып қалса, онда сыртқа шыққан газдың массасы:
- A) 2,5 кг
 B) 5 кг
 C) 8 кг
 D) 4 кг
 E) 9 кг
4. Өріс 10 мкДж жұмыс атқарғанда потенциалдар айырымы 1 кВ екі нүкте аралығында орын ауыстыратын зарядтың шамасы
- A) 10 Кл.
 B) 10 мКл.
 C) 10 мкКл.
 D) 10 кКл.
 E) 10 нКл.
5. Орам саны 800 болатын катушкада магнит өрісінің ағыны 0,5 с ішінде 0-ге дейін бірқалыпты кемиді. Егер ЭҚК-і 40 В болса, магнит ағынының алғашқы мәні.
- A) 4 Вб.
 B) 2 мВб.
 C) 0,32 Вб
 D) 25 мВб.
 E) 0,5 Вб.
6. Электромагниттік толқын энергиясының көлемдік тығыздығы $2 \cdot 10^{-16}$ Дж/см³. Толқын шығару ағынның тығыздығы ($c=3 \cdot 10^8$ м/с)
- A) 0,01 Вт/м²
 B) 0,02 Вт/м²
 C) 0,06 Вт/м²
 D) 0,03 Вт/м²
 E) 0,04 Вт/м²

7. Импульсі $2,5 \cdot 10^{-22}$ кг·м/с сәулелердің жиілігі

($c = 3 \cdot 10^8$ м/с; $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с)

- A) $1,13 \cdot 10^{19}$ Гц
- B) $1,13 \cdot 10^{20}$ Гц
- C) $3,24 \cdot 10^{20}$ Гц
- D) $2,36 \cdot 10^{19}$ Гц
- E) $3,24 \cdot 10^{19}$ Гц

8. Біртекті магнит өрісінде тікбұрышты сым рама тұрақты жылдамдықпен айналады (сурет1). 2-суретте көрсетілген графиктерден рамадағы ток күшінің уақытқа тәуелділігіне сәйкес келетіні

Сурет 2

- A) 3
- B) 2
- C) 5
- D) 4
- E) 1

9. Серіппеге ілінген гармониялық тербелетін дененің максимал потенциалдық энергиясы 20 Дж. Уақыт өтуіне байланысты дененің кинетикалық энергиясы

- A) 0 ден 40 Дж аралығында өзгереді.
- B) 0 ден 20 Дж аралығында өзгереді.
- C) өзгермейді, 20 Дж-ға тең.
- D) өзгермейді, 0-ге тең.
- E) өзгермейді, 40 Дж-ға тең.

10. 8 м/с жылдамдықпен қозғалып келе жатқан массасы 50 кг хоккейші массасы 0,5 кг шайбаны хоккей таяғымен өзінің қозғалыс бағытымен ұрады. Соққыдан кейін шайба 100 м/с жылдамдықпен қозғалады. Хоккейшінің шайбаны соққаннан кейінгі жылдамдығы

- A) 70 м/с.
- B) 7 м/с.
- C) 700 м/с.
- D) 0,07 м/с.
- E) 0,7 м/с.

11. Газ изобаралық процесте ұлғайып, жұмыс жасаса, оның ішкі

энергиясының өзгерісі

- A) $\Delta U = Q - P \Delta V$
- B) $U = Q + V$
- C) $\Delta U = PV$
- D) $\Delta Q = P \Delta V$
- E) $\Delta U = Q$

12. ЭҚК-і $\varepsilon=6$ В, ішкі кедергісі $r=0,1$ Ом аккумулятор кедергісі $R=10,7$ Ом сыртқы тізбекке қосылған. 5 минутта бүкіл тізбекте бөлініп шығатын жылу

- A) ≈ 200 Дж.
- B) ≈ 161 Дж.
- C) ≈ 5 кДж.
- D) ≈ 971 Дж.
- E) ≈ 10 кДж.

13. Тербеліс периоды 1 с математикалық маятниктің ұзындығы

- A) $\ell=5$ м.
- B) $\ell=10$ м.
- C) $\ell=0,5$ см.
- D) $\ell=25$ см.
- E) $\ell=2,5$ м.

14. Көздің оптикалық жүйесінің көмегімен алыс тұрған нәрсенің кескіні торламаның бергі жағында пайда болады. Көздің кемістігін және бұл жағдайда көзілдірікке қажетті линзаны анықтаңыз

- A) Бұл көздің дефекті емес.
- B) Жақыннан көргіштік, жинағыш линза.
- C) Алыстан көргіштік, жинағыш линза.
- D) Жақыннан көргіштік, шашыратқыш линза.
- E) Алыстан көргіштік, шашыратқыш линза.

15. Фотондарының массасы $3,31 \cdot 10^{-36}$ кг болатын жарық толқынының тербеліс жиілігі ($h = 6,62 \cdot 10^{-34}$ Дж·с; $c = 3 \cdot 10^8$ м/с)

- A) $22 \cdot 10^{11}$ Гц.
- B) $4,5 \cdot 10^{14}$ Гц.
- C) $45 \cdot 10^{11}$ Гц.
- D) $18 \cdot 10^{14}$ Гц.
- E) $22 \cdot 10^8$ Гц.

16. Вагон үдемелі қозғалғанда оның төбесінде жіпке ілінген массасы 150 г жүк, вертикальдан 30° бұрышқа ауытқыса, вагон үдеуі ($g = 10$ м/с², $\text{tg}30^\circ=0,577$)

- A) $\approx 6,2$ м/с²
- B) $\approx 5,4$ м/с²
- C) $\approx 5,8$ м/с²
- D) ≈ 5 м/с²
- E) $\approx 6,6$ м/с²

17. Ванна дайындау үшін температурасы 11°C салқын су мен температурасы 66°C ыстық суды араластырды. Температурасы 36°C болатын 110 л су алу үшін (ваннаның жылу сыйымдылығын ескермеуге болады)

- A) 40 л суық, 70 л ыстық су алу керек.
- B) 20 л суық, 90 л ыстық су алу керек.
- C) 80 л суық, 30 л ыстық су алу керек.

D) 60 л суық, 50 л ыстық су алу керек.

E) 45 л суық, 65 л ыстық су алу керек.

18. Жиілігі $\frac{5}{2\pi}$ Гц математикалық маятниктің ұзындығы ($g = 10 \frac{m}{c^2}$)

A) 20 см.

B) 40 см.

C) 25 см.

D) 50 см.

E) 1 м.

19. Мөлшері 8 см денені экранға проекциялау керек. Экрандағы кескіннің мөлшері 2 м болу үшін, одан 4 м қашықтықта қойылатын объективтің фокус аралығы

A) 10 см

B) 4 см

C) 5 см

D) 2 см

E) 15 см

20. Электрондардың вольфрамнан шығу жұмысы 4,50 эВ.

Фотоэлектрондардың ең үлкен жылдамдығы 1000 км/с болу үшін вольфрам бетіне түсірілетін жарықтың жиілігі ($1 \text{ эВ} = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ Дж}$, $m = 9,1 \cdot 10^{-31} \text{ кг}$, $h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ Дж}\cdot\text{с}$)

A) $1,8 \cdot 10^{15}$ Гц.

B) $7,5 \cdot 10^{14}$ Гц.

C) $15 \cdot 10^{15}$ Гц.

D) $7,5 \cdot 10^{15}$ Гц.

E) $7,5 \cdot 10^{10}$ Гц.

21. Өзара перпендикуляр, 30 Н және 40 Н күштердің әсерімен дене 10 м қашықтыққа қозғалды. Тең әсерлі күштің істеген жұмысы:

A) 300 Дж

B) 1000 Дж

C) 200 Дж

D) 550 Дж

E) 500 Дж

F) 100 Дж

G) 600 Дж

H) 250 Дж

22. Қысымы $p = 0,2$ МПа, ал орташа квадраттық жылдамдығы $\bar{g} = 700$ м/с болатын оттегі молекуласының концентрациясын анықтаңыз:

A) $n = 1,1 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

B) $n = 3,4 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

C) $n = 6,2 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

D) $n = 2,3 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

E) $n = 5,3 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

F) $n = 4,6 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

G) $n = 3,2 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

H) $n = 3,3 \cdot 10^{25} \text{ м}^{-3}$

23. Детекторлы радиоқабылдағышта детектор міндетін атқарушы:

A) сыйымдылығы тұрақты конденсатор

- В) индуктивтік катушка
- С) сыйымдылығы айнымалы конденсатор
- Д) радиолокатор
- Е) дыбыс зорайтқыш
- Ғ) қабылдаушы антенна
- Г) өткізгіш сым
- Н) жартылай өткізгішті диод

24. Карно циклін орындайтын идеал жылу машинасы цикл бойына қыздырғыштан $Q_1 = 2,512$ кДж жылу мөлшерін алады. Қыздырғыштың температурасы $T_1 = 400$ К, тоңазытқыштың температурасы $T_2 = 300$ К. Бір цикл ішінде машинаның атқарған A жұмысын және тоңазытқышқа берілген Q_2 жылу мөлшерін анықтаңыз:

- А) $A = 315$ Дж
- В) $A = 900$ Дж
- С) $Q_2 = 3$ кДж
- Д) $Q_2 = 2,8$ кДж
- Е) $Q_2 = 1,88$ кДж
- Ғ) $A = 630$ Дж
- Г) $A = 200$ Дж
- Н) $Q_2 = 0,88$ кДж

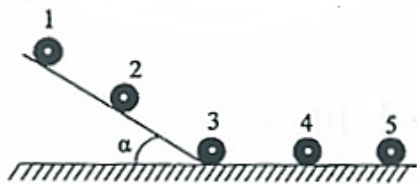
25. Тізбекті реакция кезінде уранның бөлінуіне әсер етеді

- А) нейтрон баяулатқышының температурасы және шағылдыратын қабықтың бар болуы
- В) уран массасы, ондағы қоспаның мөлшері және шағылдыратын қабықтың бар болуы
- С) уран массасы, ондағы қоспаның мөлшері, нейтрон баяулатқыш пен шағылдыратын қабықтың болуы мен нейтрон баяулатқышының температурасы
- Д) нейтрон баяулатқышы мен шағылдыратын қабықтың бар болуы
- Е) уран массасы, нейтрон баяулатқышы мен шағылдыратын қабықтың бар болуы
- Ғ) уран массасы және шағылдыратын қабықтың бар болуы
- Г) уран массасы және нейтрон баяулатқышының температурасы
- Н) уран массасы, ондағы қоспаның мөлшері, нейтрон баяулатқышы мен шағылдыратын қабықтың бар болуы

26. Қатаңдық коэффициенті 10000 Н/м болатын серіппені 4 см-ге сығатын күш:

- А) 100 Н
- В) 600 Н
- С) 300 Н
- Д) 200 Н
- Е) 400 Н
- Ғ) 450 Н
- Г) 800 Н
- Н) 500 Н

27. Көлбеу жазықтықтан домалаған доп толық тоқтағанға дейін горизонталь бетте біршама жол жүреді. Доп ең көп механикалық энергияға ие болатын нүкте (үйкеліс күші барлық жол бойында тұрақты)

- A) 5
- B) 2
- C) 3
- D) 1
- E) 1 және 5
- F) 3 және 4
- G) 4
- H) 2 және 3

28. Кернеу 220 В кезінде резистор қысқыштарындағы ток күші 0,1 А-ге тең. Ток күші 0,05 А болуы үшін кернеу нешеге тең болу керек?

- A) 220 В
- B) 110 В
- C) 190 В
- D) 130 В
- E) 0 В
- F) 50 В
- G) 200 В
- H) 100 В

29. Линзаның фокус аралығы 50 см. Нәрсенің шын және өз өлшеміне тең кескінін алу үшін, оның линзадан қашықтығы

- A) 5 см
- B) 10 см
- C) 0,05 м
- D) 0,1 м
- E) 0,25 м
- F) 1 м
- G) 25 см
- H) 100 см

30. Электр өрісінде тыныштық күйден қозғалған электронның потенциалдар айырмасы 300 В екі нүктенің арасын жүріп өткендегі жылдамдығы

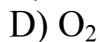
($m_e = 9,1 \cdot 10^{-31}$ кг; $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл)

- A) $\approx 2 \cdot 10^6$ м/с
- B) $\approx 10^6$ м/с
- C) $\approx 4 \cdot 10^7$ м/с
- D) $\approx 1 \cdot 10^7$ м/с
- E) $\approx 4 \cdot 10^6$ м/с
- F) $\approx 2 \cdot 10^7$ м/с
- G) $\approx 10^7$ м/с
- H) $\approx 1 \cdot 10^6$ м/с

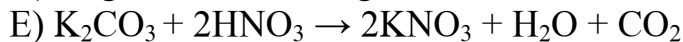
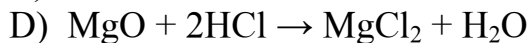
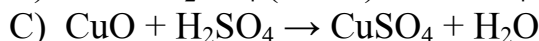
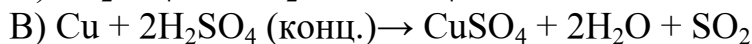
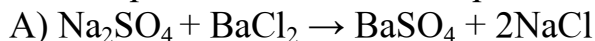
ХИМИЯ

1. Иондық байланысы бар зат

- A) CaCl_2
- B) NH_3

2. Металдардың тотықсыздандырғыштық қасиетін тән реакция

3. Сулы ерітіндіде толық гидролизденетін тұз

A) алюминий хлориді

B) алюминий иодиді

C) алюминий нитраты

D) алюминий сульфаты

E) алюминий сульфиді

4. Оттекке тән емес тұжырым:

A) оттек бейметалдармен әрекеттеседі

B) оттек сумен әрекеттеседі

C) оттек жануды қолдайды

D) оттек металдармен әрекеттеседі

E) оттек тыныс алуды қолдайды

5. Суда жақсы еритін қосылыс:

6. Массасы 10,6 г натрий карбонатын тұз қышқылымен әрекеттестіргенде түзілетін көмірқышқыл газының көлемі (қ.ж., литрмен):

A) 22,4

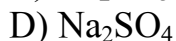
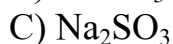
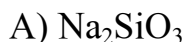
B) 44,8

C) 2,24

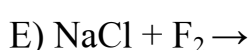
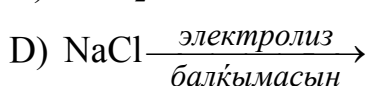
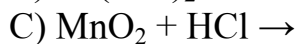
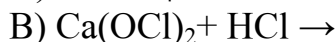
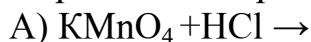
D) 4,48

E) 11,2

7. $Na \rightarrow X \rightarrow NaOH \rightarrow NaCl$ генетикалық тізбегіндегі X заты

8. Өнеркәсіпте хлорды алу реакциясының схемасы

9. Калий мен концентрлі күкірт қышқылы әрекеттесуінің толық иондық теңдеуіндегі барлық коэффициенттерінің қосындысы (S° түзіледі)

- A) 28
- B) 30
- C) 32
- D) 27
- E) 31

10. 1 моль азот қышқылын алу үшін қажет азот оксиді (IV), оттегі, су көлемдері:

- A) 2,24 л NO₂; 4,8 л O₂; 18 мл H₂O.
- B) 0,224 л NO₂; 56 л O₂; 18 мл H₂O.
- C) 22,4 л NO₂; 5,6 л O₂; 9 мл H₂O.
- D) 2,24 л NO₂; 48 л O₂; 1,8 мл H₂O.
- E) 22,4 л NO₂; 6 л O₂; 12 мл H₂O.

11. Сілті ерітіндісі мен кремний әрекеттесуінің реакция теңдеуіндегі коэффициент қосындысы

- A) 7
- B) 5
- C) 6
- D) 4
- E) 8

12. Таза никель алуға болатын әдіс:

- A) Металлотермия.
- B) Электрометаллургия.
- C) Аллюминотермия.
- D) Сутектермия.
- E) Көміртекттермия.

13. $Ca \xrightarrow{X} CaO \xrightarrow{Y} CaCl_2$ өзгерісіндегі X және Y заттары, олардың агрегаттық күйлері

- A) O₂, BaCl₂; газ, қатты
- B) H₂O, Ca(OH)₂; сұйықтық, сұйықтық
- C) O₂, HCl; газ, сұйықтық
- D) O₂, H₂O; газ, сұйықтық
- E) H₂O, CuCl₂; сұйықтық, қатты

14. Өзгерістер сызба-нұсқасындағы $Fe \xrightarrow{O_2} X_1 \xrightarrow{HCl} X_2$

X₁ және X₂ заттары

- A) X₁ – FeCl₂, X₂ – FeO
- B) X₁ – Fe₂O₃, X₂ – FeCl₂
- C) X₁ – Fe₃O₄, X₂ – FeCl₂, FeCl₃
- D) X₁ – Fe₂O₃, X₂ – Fe(OH)₃
- E) X₁ – FeO, X₂ – FeCl₂

15. Этил спиртінің дегидраттану нәтижесінде белгілі бір көмірсутек түзілді.

Осы көмірсутектегі σ- және π-байланыстардың саны:

- A) 4
- B) 5
- C) 8
- D) 6
- E) 7

16. Құрамында 22 сутек атомы бар алканның молярлық массасы (г/моль)

- A) 128
B) 136
C) 126
D) 142
E) 144
17. C_5H_{10} құрамындағы көміртектің массалық үлесі:
A) 0,239
B) 1,658
C) 2,654
D) 1,569
E) 0,857
18. Егер теориялық мүмкіндікпен салыстырғандағы шығымы 90% болса, 16г этил спиртінен түзілетін диэтил эфирінің массасы
A) 11,58 г
B) 15,51 г
C) 10,32 г
D) 12,57 г
E) 14,01 г
19. Массасы 8,5г құмырсқа мен сірке қышқылының қоспасын күміс оксидімен әрекеттестіргенде 10,8г күміс түзілсе, қоспадағы құмырсқа қышқылының массалық үлесі (%)
A) 27,1
B) 28,2
C) 27,7
D) 29,2
E) 39,1
20. Массасы 14,6 г глицилаланин гидролизі кезінде түзілген аминсірке қышқылымен кальцийдің әрекеттесуінен бөлінген сутектің (қ.ж.) көлемі:
A) 2,24 л
B) 3,36 л
C) 4,36 л
D) 6,72 л
E) 1,12 л
21. Судың кермектігі туралы қате тұжырымдарды анықтаңыз:
A) Судың жалпы кермектігі уақытша және тұрақты кермектіктен тұрады
B) Судың кермектігі Ca^{2+} және Mg^{2+} иондарының болуымен түсіндіріледі
C) Жалпы кермектікті жоюдың ең жақсы реагенті - натрий ортофосфаты
D) Тұрақты кермектікті суды қайнату арқылы жоюға болмайды
E) Судың уақытша кермектігін жоюдың тек қана бір жолы бар - суды қайнату
F) Судың тұрақты кермектігі кальций мен магнийдің басқа ерітін тұздарының (сульфаттар, хлоридтер, нитраттар) қатысында пайда болады
G) Судың уақытша кермектігі $Ca(HCO_3)_2$ және $Mg(HCO_3)_2$ гидрокарбонаттардың болуымен түсіндіріледі
H) Судың тұздан толығымен тазалануының әдісі - суды айдау әдісі
22. Хлордың +3 және +5 тотығу дәріжелері мына қосылыстарда:
A) $SOCl_2$ және $HClO_2$
B) PCl_3 және PCl_5

- C) $C_2H_4Cl_2$ және CCl_4
- D) $HClO_2$ және $HClO_3$
- E) $MnCl_2$ және KCl
- F) HCl және $SOCl_2$
- G) $HClO$ және HCl
- H) $HClO_2$ және HCl

23. Металлургия өндірісінде қолданылмайтын тотықсыздандырғыштар:

- A) мыс
- B) электр тоғы
- C) сутек
- D) күкірт
- E) мырыш
- F) көміртек (II) оксиді
- G) азот (V) оксиді
- H) көміртек (IV) оксиді

24. Мырыш туралы тұжырымдардың қайсысы дұрыс емес:

- A) қосылыстардағы мырыштың тотығу дәрежесі әрдайым тек қана +2-ге тең
- B) оның электрондық формуласы $1s^22s^22p^63s^23p^63d^{10}4s^2$
- C) мырыштың маңызды минералы - мырыш алдамшысы, ZnS
- D) өндірістегі мырышты алу жолдарының бірі - мырыш сульфатының сулы ерітіндісін электролиздеу
- E) мырыш гидроксиді қышқылдармен де, сілтілермен де әрекеттесе алады
- F) мырыштың ерекшелігі - концентрациялары әртүрлі күкірт қышқылы және азот қышқылымен әрекеттесуі
- G) мырыш негіздік оксидтерге жататын ZnO оксидін түзеді
- H) мырыш 4-ші периодтың, 2Б топтың элементі

25. Метан молекулаларының геометриялық пішіні:

- A) көлемді
- B) жазық шаршы
- C) жазық тригоналды
- D) тетраэдрлік
- E) пирамида тектес
- F) жазықты
- G) бұрышты
- H) сызықты

26. Бензолға тән:

- A) тотықтырғыштармен әрекеттесу
- B) көміртек атомдарына sp^2 -гибридтену
- C) суда жақсы еру
- D) хлормен әрекеттесу
- E) калий гидроксидімен әрекеттесу
- F) белсенді металдармен әрекеттесу
- G) қышқылдармен әрекеттесу
- H) азот қышқылымен әрекеттесу

27. Келтірілген заттардың қайсысының жалпы формуласы $C_nH_{2n+2}O$?

- A) бутадиен
- B) гексен

- C) этилен
 - D) метаналь
 - E) бутан
 - F) бутанол
 - G) циклобутан
 - H) фенол
28. Крахмалдың гидролизі кезінде түзілулері мүмкін қосылыстар:
- A) мальтоза
 - B) фруктоза
 - C) целлюлоза
 - D) аланин
 - E) декстрин
 - F) глюкоза
 - G) глицерин
 - H) рибоза
29. Аминдергежатады:
- A) CH_6NCl
 - B) CH_3NO_3
 - C) $\text{C}_2\text{H}_5\text{CN}$
 - D) $(\text{C}_6\text{H}_5)_3\text{N}$
 - E) $(\text{CH}_3)_2\text{NH}$
 - F) $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2$
 - G) $\text{C}_2\text{H}_5\text{ONO}_2$
 - H) $\text{C}_2\text{H}_5\text{NO}_2$
30. Полипропилен алынатын реакция:
- A) полимерлену
 - B) этерификация
 - C) тримерлену
 - D) орын басу
 - E) диссоциациялану
 - F) айырылу
 - G) қосылу
 - H) поликонденсация

БИОЛОГИЯ

1. Жасушаны қоректік заттармен қамтамасыз ететін:
- A) Қан, лимфа.
 - B) Зәр шығару.
 - C) Сезім мүшелері.
 - D) Тыныс алу.
 - E) Жүйке жүйесі.
2. Өсімдіктің тыныс алуына қарама-қарсы процес.
- A) Көбею процесі
 - B) Өсу процесі
 - C) Даму процесі
 - D) Энергия бөлу процесі
 - E) Фотосинтез процесі
3. Қосалқы бүршіктердің дамитын орны -

- A) Жапырақта, тамырда, сабақта, тамырсабақта.
 - B) Жапырақ қолтығы.
 - C) Гүлде.
 - D) Өркен буынында.
 - E) Өркеннің ұшы.
4. Кәдімгі амебаның жалған аяқтарының саны:
- A) 2
 - B) 4
 - C) 3
 - D) 5
 - E) тұрақсыз
5. Құлан үйірлерінде бүкіл үйірді басқарады
- A) Құлын
 - B) Бие
 - C) Жабағы
 - D) Айғыр
 - E) Тай
6. Суда еріген оттегін бүкіл денесіне сіңіреді:
- A) Гидра
 - B) Қоңыз
 - C) Ұлу
 - D) Өрмекші
 - E) Шұбалшаң
7. Ауру туғызатын бактериялар:
- A) паразитті
 - B) топырақ
 - C) сүтқышқылы
 - D) цианобактериялар
 - E) шіріту
8. Өсімдіктер туралы ғылым:
- A) Экология
 - B) Ботаника
 - C) Зоология
 - D) Вирусология
 - E) Этология
9. Картоптың шыққан жері:
- A) Иран.
 - B) Индия.
 - C) Австралия.
 - D) Анд тау жотасы.
 - E) Африка.
10. Раушангүлділердің жемісі:
- A) Бұршаққап.
 - B) Бұршаққын.
 - C) Тұқымша.
 - D) Дәнек.
 - E) Көп жаңғақшалы құрғақ.
11. Тайга кенесі адамға энцефалит жұқтыруы мүмкін, себебі:
- A) Ағаштарда болады.

- В) Суда болады.
С) Ауру қоздырғышын тасымалдаушы.
D) Адам қанында болады.
E) Адам мен жануар қанында болады.
12. Қосмекенділердің қанайналым шеңбері
A) 1
B) 5
C) 3
D) 2
E) 4
13. Нұрлы қабықшасының ортасында жарық өтетін тесік
A) қасаң қабық
B) торлы қабық
C) қарашық
D) ақ қабық
E) тамырлы қабық
14. Жұлынның рефлекторлық қызметі-
A) Асқорытуды тездету.
B) Қозғалысты басқару.
C) Сезгіштікті қамтамасыз ету.
D) Бұлшық еттердің жұмысын күшейту.
E) Қаңқа жұмысын реттеу.
15. Төмендегі қайсысы жұп сүйектер
A) Маңдай
B) Шүйде
C) Самай
D) Төссүйек
E) Төменгі жақ сүйек
16. С витамині жетіспегеннен туатын ауру
A) Бери-бери
B) Анемия
C) Рахит
D) Құркұлак
E) Пеллагра
17. Алғашқыда сәбидің денесі қапталады:
A) Тамырлармен.
B) Кіндікбауымен.
C) Қабықпен.
D) Қағанақпен.
E) Шеміршекпен.
18. Бұлшықетте ет талшықтарының жиырылып босансуына қатысатын нәруыз
A) Гемоглобин
B) Казеин
C) Пепсин
D) Пролактин
E) Миозин
19. «Алып әйел» ауруының жыныстық хромосомасы –
A) XXX

- B) XXXY
- C) XXXX
- D) OX
- E) XO

20. Сырты жұқа су қабықшасынан тұратын көп молекулалы жиынтық

- A) Коацерваттар
- B) Бактериялар
- C) Псилофиттер
- D) Цианобактериялар
- E) Гормогониялар

21. Қысқарған өркенде орналасатын бүршік:

- A) өсу бүршігі
- B) қосалқы бүршік
- C) жанама бүршік
- D) қолтық бүршік
- E) бұйыққан бүршік
- F) вегетативті бүршік
- G) төбе бүршігі
- H) гүл бүршігі

22. Шырынды жемістерге жатады:

- A) жидек
- B) бұршаққап
- C) жидек тәрізді
- D) дәнек
- E) сүйекті
- F) тұқымша
- G) жинақталған
- H) көп сүйекті

23. Бидайдың гүлшоғыры:

- A) жай шашақ
- B) жай масақ
- C) собық
- D) шоғырбас
- E) себет
- F) күрделі масақ
- G) сырға
- H) күрделі шатыр

24. Орамжапырақ гүлділердің гүлшоғыры:

- A) шашақ
- B) масақ
- C) собық
- D) шоғырбас
- E) себет
- F) сырға
- G) шатыр
- H) сыпыртқы

25. Дизентерия ауруын емдеуге пайдаланады:

- A) саңырауқұлақ
- B) жасыл балдыр

- C) мүк
- D) плаун
- E) жерқына
- F) қырықбуын
- G) қырықжапырақ
- H) қарағай

26. Желілілерге жатады:

- A) қандауырша
- B) шаян
- C) минога
- D) түйекұс
- E) бал арасы
- F) теңіз жұлдызы
- G) тоспа ұлуы
- H) кальмар

27. Айырша безінің қызметі:

- A) ағзада кальций мен фосфордың деңгейін реттейді
- B) көмірсу алмасуды реттейді
- C) ағзаның өсуі мен дамуына әсер етеді
- D) жүйке жүйесі мен жүрек жұмысының қозуын арттырады
- E) иммундық жүйенің орталық мүшесі
- F) тұз бен су алмасуын қамтамасыз етеді
- G) жыныс мүшелерінің дамуына әсер етеді
- H) қанда темір тұрақтылығын сақтайды

28. Органикалық заттар сүйекке ... қасиет береді.

- A) беріктік
- B) мықтылық
- C) иілгіштік
- D) жұмсақ
- E) морт сынғыш
- F) серпімділік
- G) қатты
- H) құрғақ

29. Қанның қызыл түсті жасушалары:

- A) эритроцит
- B) лейкоцит
- C) тромбоцит
- D) лимфоцит
- E) миоцит
- F) остеоцит
- G) нефрит
- H) плеврит

30. Тірі табиғатта болатын прогрессивті эволюция бағыттарын зерттеген ғалым:

- A) К.Линней
- B) Ж.Б.Ламарк
- C) Ж.Кювье
- D) А.Н.Северцев
- E) К.М.Бэр

- F) С.Четвериков
- G) Н.И.Вавилов
- H) И.И.Мечников

ГЕОГРАФИЯ

1. Азияның көп жерін қамтитын нәсілдер:
 - A) Монғолойдтық
 - B) Негроидтық
 - C) Экваторлық
 - D) Аралас
 - E) Европоидтық
2. Мұхит суы қататын температура
 - A) -5°C
 - B) -2°C
 - C) 0°C
 - D) $+1^{\circ}\text{C}$
 - E) $+2^{\circ}\text{C}$
3. Сыртқы күштердің әсерінен тау жыныстырының өзгеруі:
 - A) Майысу
 - B) Шайылу
 - C) Иілу
 - D) Үгілу
 - E) Жарылу
4. Ең суық материк:
 - A) Еуразия
 - B) Африка
 - C) Антарктида
 - D) Аустралия
 - E) Солтүстік Америка
5. Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігін жариялады
 - A) 1991 жыл 16 желтоқсан
 - B) 1992 жыл 16 желтоқсан
 - C) 1993 жыл 30 қаңтар
 - D) 1992 жыл 30 қаңтар
 - E) 1992 жыл 2 наурыз
6. Қазақстанда ауданы 100 шаршы километрден астам ... көл бар.
 - A) 35.
 - B) 27.
 - C) 19.
 - D) 48.
 - E) 22.
7. Қырғызстанда «Тянь-Шаньның Інжу-Маржаны» деп аталады
 - A) Шолпан-Ата
 - B) Ыстықкөл
 - C) Жетіөгіз
 - D) Алтын-Арошан
 - E) Ыстық-Ата
8. Дәрілік өсімдік – аралий кездесетін қорық:
 - A) Батыс Алтай

- B) Марқакөл
 - C) Алматы
 - D) Барсакелмес
 - E) Алакөл
9. Республикамыздың қай аймағында халық басым қоныстанған:
- A) Шығысында, Батысында.
 - B) Оңтүстігінде және Солтүстігінде.
 - C) Орталығында.
 - D) Солтүстік-батысында.
 - E) Солтүстігінде, Орталығында.
10. Ауыл шаруашылығы машиналарын жасауға мамандандырылған қалалар
- A) Астана, Павлодар
 - B) Өскемен, Орал
 - C) Алматы, Орал
 - D) Талдықорған, Шымкент
 - E) Петропавл, Тараз
11. Қазақстан территориясында ірі ағаш дайындау ауданы:
- A) Орталық.
 - B) Батыс.
 - C) Шығыс.
 - D) Солтүстік.
 - E) Оңтүстік.
12. Қазақстан ... мемлекетінен 70 млн.доллар несие алды.
- A) Қытай
 - B) Оңтүстік Корея
 - C) Италия
 - D) Түркия
 - E) Жапония
13. Халықтың саны жөнінен ірі мұсылман елдері.
- A) Египет, Түркіменстан.
 - B) Түркия, Өзбекстан.
 - C) Ресей, Қазақстан.
 - D) Пәкістан, АҚШ.
 - E) Индонезия, Нигерия.
14. Дүниежүзілік энергия өндірісінде АЭС-тің үлесі
- A) 18 %.
 - B) 2/3 шамасында.
 - C) Жартысы.
 - D) 1/3.
 - E) 5 %.
15. Халықаралық экономикалық қатынастардың несие беру қызметін... атқаруы:
- A) Халықаралық сауда
 - B) Инвестиция
 - C) Географиялық еңбек бөлінісі
 - D) Қаражат және несие
 - E) Ғылыми-техникалық байланыс
16. Ресейдің адамдары ауыл шаруашылықта қарқынды пайдаланған табиғат зонасы:

- A) Тундра.
B) Жалпақ жапырақты орман.
C) Дала, орманды дала.
D) Шөлейт, Шөл.
E) Тайга.
17. Еуропадағы мұнайлы-газды теңіз алабы:
A) Солтүстік теңіз алабы.
B) Сауд Арабия түбегі алабы.
C) Каспий теңіз алабы.
D) Кариб теңіз алабы.
E) Мексика, шығынағы алабы.
18. Латын Америкасының Солтүстіктен Оңтүстікке дейінгі ұзындығы:
A) 5 мың км.
B) 13 мың км.
C) 23 мың км.
D) 7 мың км.
E) 17 мың км.
19. Африкада орналасқан дүние жүзі бойынша алмаздың қоры мен өндіру жөніндегі жетекші ел:
A) Заир.
B) Камерун.
C) Египет.
D) ОАР.
E) Замбия.
20. Оңтүстік-Шығыс Азия елдеріндегі экологиясы жағынан ең таза қала:
A) Индонезия
B) Филиппин
C) Таиланд
D) Сингапур
E) Лаос
21. Жер бетіндегі экваторға параллель шартты жүргізілген сызықтар:
A) Бойлық
B) Полюс
C) Градустық тор
D) Меридиан
E) Параллель
F) Координат
G) Азимут
H) Масштаб
22. Ағзалардың литосфераға әсері білінетін жағдай:
A) Тірі ағзалар фотосинтез құбылысының жүруіне ықпал етеді
B) Тірі ағзалардың қалдықтарынан органикалық тау жыныстары пайда болады
C) Тірі ағзалардың көмір қышқыл газын бөлуі нәтижесінде жер қыртысы жаңарады
D) Шөппен қоректенушілердің өсімдіктерді өте тез жоюынан топырақтың құнарлылығы артады
E) Тау жыныстарының үгілуінде тірі ағзалар ерекше рөл атқарады
F) Атмосферадан оттегін сіңірумен, зиянды газдарды бөліп шығарады

- G) Зиянды заттармен қоректену арқылы жер бетін зиянды заттардан тазалайды
- H) Тірі ағзалардың сөл бөлуінен топыраққа қажетті заттар алынады
23. Әлемдік мұхит суының құрамы ... әсерінен өзгерді.
- A) балдырлар
 - B) мұхит жануарларының
 - C) мұхит өсімдіктерінің
 - D) қосмекенділердің
 - E) жылы ағыстардың
 - F) суық ағыстардың
 - G) тұрақты желдердің
 - H) тұздылықтың
24. Су айналымы нәтижесінде:
- A) Ауа массалары 7 күнде ауысады
 - B) Мұхит сулары 3 мың жыл ішінде жаңарады
 - C) Минералды заттар 10 күнде түзіледі
 - D) Жылу алмасу 1 айда 1 рет жүреді
 - E) Су буы 10 күнде толық ауысады
 - F) Ылғал алмасу 15 күнде бір жүреді
 - G) Су 6 айдан кейін қатады
 - H) Су 6 айдан кейін жібиді
25. Жер асты сулары жақын жатқан шұраттарда өседі:
- A) Грек жаңғағы
 - B) Лавр ағашы
 - C) Бұғы мүгі
 - D) Шамшат
 - E) Құрма пальмасы
 - F) Емен
 - G) Ксерофиттер
 - H) Балдырлар
26. Еуразиядағы ішкіағын аудандарына құятын өзендер:
- A) Тигр
 - B) Әмудария
 - C) Еділ
 - D) Лена
 - E) Іле
 - F) Үнді
 - G) Ганг
 - H) Енисей
27. Қазақстанның ... ұзындығы - 3000 км
- A) Солтүстіктен оңтүстікке дейінгі
 - B) Қытаймен шекарасының
 - C) Ресеймен шекарасының
 - D) Батыстан шығысқа дейінгі
 - E) Өзбекстанмен шекарасының
 - F) Қырғызстанмен шекарасының
 - G) Түркменстанмен шекарасының
 - H) Каспий теңізін бойлап жатқан
28. Темір рудасын өндіретін басты кеніштер:

- A) Атасу
 - B) Теңіз
 - C) Соколов-Сарыбай
 - D) Қашар
 - E) Қаратау
 - F) Мұғалжар
 - G) Қоңырат
 - H) Саяқ
29. Батыс Тянь-Шаньның аса ірі жоталары:
- A) Ұзынқара
 - B) Сауыр
 - C) Қалба
 - D) Өгем
 - E) Иванов
 - F) Піскем
 - G) Көксу
 - H) Қаратау
30. Қазақстан әкімшілік-аумақтық бөлінісіне қарай бөлінген:
- A) 14 облыс
 - B) 174 аудан
 - C) 185 қала типтес кент
 - D) 95 қала
 - E) 1 республикалық маңызы бар қала
 - F) 197 қала типтес кент
 - G) 168 аудан
 - H) 89 қала

ТАРИХ

1. Ежелгі Египетте құл иеленушілік құрылыс біржолата қалыптасқан кез:
- A) б.з.б. III мыңжылдық
 - B) б.з.б. I мыңжылдық
 - C) б.з.б. IV мыңжылдық
 - D) б.з.б. V мыңжылдық
 - E) б.з.б. II мыңжылдық
2. Урарту мемлекетінің астанасы:
- A) Тир
 - B) Мемфис
 - C) Ниневия
 - D) Ур
 - E) Тушпа
3. Үндістандағы ең жоғары кастаға жататындар:
- A) Құлдар.
 - B) Абыздар.
 - C) Шаруалар.
 - D) Қызметшілер.
 - E) Жауынгерлер.
4. Македония патшасы Филиппке қарсы тайсалмай үздіксіз күрескен шешен:
- A) Исократ
 - B) Аристотель

- C) Цицерон
 - D) Сократ
 - E) Демосфен
5. Римде христиан дінін қабылдау туралы қаулыны шығарған император:
- A) Константин.
 - B) Марк Аврелий.
 - C) Нерон.
 - D) Траян.
 - E) Октавиан Август.
6. Ұлы Карлдың Франк империясын билеген жылдары:
- A) 768-820 жж.
 - B) 765-810 жж.
 - C) 768-814 жж.
 - D) 763-816 жж.
 - E) 760-800 жж.
7. Араб мемлекетінің басшысы:
- A) Мүфтийлер.
 - B) Абыздар.
 - C) Халифтер.
 - D) Имамдар.
 - E) Сұлтандар.
8. 1302 жылы Францияда құрылған өкілетті биліктің ресми атауы:
- A) Парламент
 - B) Бас штаттар
 - C) Кортес
 - D) Сенат
 - E) Сейм
9. 1095 ж. II Урбан папа үндеуінде мұсылмандардан азат етуге шақырған қаласы:
- A) Константинополь.
 - B) Бағдад.
 - C) Триполи.
 - D) Иерусалим.
 - E) Дамаск.
10. Кальвинизм - бұл ...
- A) жалпыға бірдей теңдік үшін қозғалыс.
 - B) құдайға сенуді теріске шығару.
 - C) протестантизм ағымдарының бірі.
 - D) билікті шектеуге бағытталған қоғамдық қозғалыс.
 - E) жеке меншікті жою үшін қозғалыс.
11. Ұлы географиялық ашулардан кейін «отар» - деп атала бастаған жерлер:
- A) Адам жетуіне қиын жерлер.
 - B) Тұрғындары аз жерлер.
 - C) Жаулап алынған жерлердегі әскери бекіністер.
 - D) Жаңа сауда қалашықтары.
 - E) Тәуелсіздігінен айрылған және басқыншылардың езгісіне түскен территориялар.
12. XVII-XIX ғасырдағы Оңтүстік Америка жеріндегі Португалияның отары:
- A) Аргентина.

- В) Венесуэла.
С) Колумбия.
D) Бразилия.
E) Перу.
13. Жоңғар хандығындағы араттар:
A) феодалдар
B) дінбасылар
C) әскерлер
D) саудагерлер
E) шаруалар
14. Англияның XVIII – XIX ғғ. алғашқы капиталистік, өнеркәсіптік державаға айналу себебі:
A) Ұлы географиялық ашулар.
B) Сыртқа капитал шығарудың шектелуі.
C) Дамыған ауыл шаруашылығы.
D) Қолайлы географиялық жағдайы.
E) Буржуазиялық қатынастардың жеңуі.
15. Баварияда Кеңес өкіметі өмір сүрген мерзім:
A) 3 апта
B) 6 апта
C) 2 ай
D) 70 күн
E) 1 жыл
16. 1945 жылдың 2 мамырында болды:
A) Берлин қаласы алынды.
B) Жапония жеңілді.
C) Қырым конференциясы өтті
D) Германияның жеңілгені туралы акт қабылданды.
E) Потсдам конференциясы өтті.
17. 1944 ж. қыркүйекте Финляндия соғыстан шығып, татуласу шартына қол қойды:
A) Румыния және Болгариямен
B) КСРО және Англиямен.
C) Испания және Португалиямен
D) Австрия және Венгриямен
E) Франция және Германиямен
18. Версаль бітім шарты жасалған қала:
A) Лондон
B) Женева
C) Париж
D) Рим
E) Токио
19. Аргентина президенті Х. Д. Перонға қолдаушы болған ұйым:
A) Коммунистік партия.
B) Социалистік партия.
C) Халық майданы.
D) Жаппай еңбек конфедерациясы.
E) Діни топтар.
20. Солтүстік Корея аймағы Корей Халық-Демократиялық Республикасы

болып жарияланды:

- A) 1942 ж. 10 ақпанда
- B) 1946 ж. 7 сәуірде
- C) 1948 ж. 9 қыркүйекте
- D) 1945 ж. 3 желтоқсанда
- E) 1944 ж. 6 мамырда

21. Өте ерте заманғы адамдардың діни түсініктері:

- A) Жұлдызға табыну
- B) Күнге табыну
- C) Магия
- D) Айға табыну
- E) Тәңірлік
- F) Үнге табыну
- G) Анимизм
- H) Тотемизм

22. Ежелгі Үйсін мәдениетінің хронологиялық шеңбері:

- A) 300 жылдай
- B) 500 жылдай
- C) 700 жылдай
- D) 200 жылдай
- E) 600 жылдай
- F) 100 жылдай
- G) 800 жылдай
- H) 400 жылдай

23. Қазақстан мен Қарақалпақстан шекарасы арасында орналасқан орта ғасырлық ғимарат:

- A) Сардоба
- B) Білеулі
- C) Алаша ханның кесенесі
- D) Ақсүмбе
- E) Ақыртас
- F) Боран
- G) Дың
- H) Жошының кесенесі

24. М.Қашғари қалдырған үш кітаптан тұратын мәңгі өшпес мұра:

- A) «Тарих – и Рашиди»
- B) «Даналық кітабы»
- C) «Ақиқат сыйы»
- D) «Түрік тілдерінің сөздігі»
- E) «Тарих»
- F) «Жешіретелер жинағы»
- G) «Оғызнама»
- H) «Құт негізі - білік»

25. Тәуке ханның мирасқоры:

- A) Қайып хан
- B) Барақ сұлтан
- C) Хақназар хан
- D) Қасым хан
- E) Әбілқайыр хан

F) Жалым сұлтан

G) Абылай хан

H) Шығай хан

26. Ұлы жүздегі Тайшүбек бекінісін орыс әскерлері қантөгіссіз басып алған жыл:

A) 1864 жыл

B) 1856 жыл

C) 1855 жыл

D) 1851 жыл

E) 1853 жыл

F) 1850 жыл

G) 1858 жыл

H) 1854 жыл

27. 1867-1868 жылғы «Ереже» бойынша Батыс – Сібір генерал-губернаторлығына кіретін облыстар:

A) Орал.

B) Ақмола.

C) Семей.

D) Орынбор.

E) Торғай.

F) Түркістан.

G) Сырдария.

H) Жетісу.

28. Шаруалардың еңбекпен өтеу міндеткерлігі:

A) Рента

B) Домен

C) Зекет

D) Десятина

E) Оброк

F) Барщина

G) Лен

H) Харадж

29. Ұста – негр Габриель бастаған негрлер көтеріліс болған жыл:

A) 1800 ж.

B) 1806 ж.

C) 1802 ж.

D) 1804 ж.

E) 1801 ж.

F) 1807 ж.

G) 1805 ж.

H) 1803 ж.

30. КСРО-да ақша реформасы жүргізілген жыл:

A) 1948 ж.

B) 1950 ж.

C) 1947 ж.

D) 1949 ж.

E) 1951ж.

F) 1945 ж.

G) 1946 ж.

Н) 1952 ж.

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. «Будда» сөзі қандай мағынаны білдіреді?
 - A) «сәулеленген»
 - B) «таза жол»
 - C) «тазарған»
 - D) «бақытқа бөленген»
 - E) «ізгі жол»
2. Әлеуметтанулық доктриналардың көпшілігіне тән он екі идеяны бөліп көрсеткен ағылшын әлеуметтанушысы:
 - A) Л.Берталанфи
 - B) А.Шюц
 - C) Р.Мертон
 - D) Э.Гуссерль
 - E) К.Брайнт
3. «Мемлекет», «Саясат», «Заңдар» деп аталатын диалогтарды жазған:
 - A) Платон
 - B) Сократ
 - C) Зенон
 - D) Цицерон
 - E) Пифагор
4. Парламент тарапынан жүргізілетін жоғары лауазымды мемлекеттік қызметкерлерді қызметінен тайдыру, заң алдында жауапкершілікке тарту рәсімі:
 - A) протест
 - B) вето
 - C) импичмент
 - D) вотум
 - E) митинг
5. Қазақстан Республикасын неше жасқа толған азаматы судья бола алады?
 - A) 21 жасқа
 - B) 25 жасқа
 - C) 30 жасқа
 - D) 35 жасқа
 - E) 40 жасқа
6. Философия сөзін бірінші болып қолданған:
 - A) Аристотель
 - B) Платон
 - C) Сократ
 - D) Пифагор
 - E) Зенон
7. Әлеуметтік әрекет пен функциялық талдаудың жалпы теориясының негізін салған:
 - A) Роберт Мертон
 - B) Толкотт Парсонс
 - C) Людвиг Фейербах
 - D) Рене Декарт
 - E) Огюст Конт

8. Конституциялық Кеңестің неше мүшесін Мәжіліс төрағасы тағайындайды:
- A) 1
 - B) 2
 - C) 3
 - D) 4
 - E) 5
9. Еуропалық саясаттану дәстүрі өз бастауын алады:
- A) М.Цицероннан
 - B) Ф.Аквинскийден
 - C) Аристотельден
 - D) Н.Макиавеллиден
 - E) А.Августиннен
10. Социалистік тұрпаттағы мемлекетті құруға тұңғыш 1871 жылы әрекет жасаған:
- A) Греция
 - B) Қытай
 - C) Англия
 - D) Ресей
 - E) Франция
11. Неше жастан бастап азаматтар әкімшілік жауапкершілікке тартылады:
- A) 13
 - B) 14
 - C) 15
 - D) 16
 - E) 18
12. Партиялық тізім бойынша сайланатын Мәжіліс депутаттарының саны:
- A) 47 депутат
 - B) 81 депутат
 - C) 95 депутат
 - D) 98 депутат
 - E) 107 депутат
13. Жалпы қабылданған, аксиомаға айналған қағидалардың ақиқаттығына күмәндану:
- A) Скептицизм.
 - B) Гносеология.
 - C) Таным теориясы.
 - D) Оптимизм.
 - E) Агностицизм.
14. Диалектика – бұл:
- A) Философияның объектісі.
 - B) Философияның зерттеу әдісі.
 - C) Социалогия ғылымының саласы.
 - D) Мифтерді зерттейтін ғылым.
 - E) Ақиқаттың критериясы
15. Адамдар тобының немесе жалпы қоғамның өзінің қандай да бір мүшесінің жеке не іскерлік қасиеттерін тану дәрежесі:
- A) абырой
 - B) бедел
 - C) мәртебе

D) даңқ

E) атақ

16. Бәсеке сөзінің латын тіліндегі баламасы «сопситго» қандай мағынаны білдіреді?

A) соғысу

B) күресу

C) ұстап алу

D) соқтығысу

E) жасыру

17. Мүліктік қатынастарды және онымен байланысты мүліктік емес қатынастарды реттейтін құқық саласы:

A) Конституциялық құқық.

B) Әкімшілік құқық.

C) Жекеменшік құқық.

D) Азаматтық құқық.

E) Отбасы құқығы.

18. Кәмілетке толмаған бір балаға ай сайын төленетін алименттің мөлшері:

A) Әкесінің немесе анасының табысының он пайызы .

B) Әкесінің немесе анасының табысының төрттен бірі.

C) Әкесінің немесе анасының табысының отыз пайызы.

D) Әкесінің немесе анасының табысының елу пайызы.

E) Әкесінің немесе анасының табысының үштен екісі.

19. Қазақстанда өлім жазасына мораторий жарияланды:

A) 2001 жылы

B) 2002 жылы

C) 2003 жылы

D) 2004 жылы

E) 2005 жылы

20. Азаматтық және саяси құқықтар жөніндегі халықаралық пактінің Қазақстан Республикасында ратификацияланған жылы:

A) 1993 жылы

B) 2000 жылы

C) 2003 жылы

D) 2005 жылы

E) 2010 жылы

21. XIX әлеуметтану ғылымы дамыды:

A) К.Брайндтың ықпалымен

B) М.Вебердың ықпалымен

C) К.Маркстың ықпалымен

D) Г.Спенсердың ықпалымен

E) Т.Парсонстың ықпалымен

F) Р.Мертонның ықпалымен

G) О.Конттың ықпалымен

H) Г.Бергердің ықпалымен

22. Тарихтың циклділігі туралы айтылады:

A) О.Шпенглердің ілімдерінде

B) Т.Гоббстың ілімдерінде

C) Г.Гегельдің ілімдерінде

D) К.Маркстің ілімдерінде

- E) А.Тойнбидың ілімдерінде
- F) Л.Гумилевтің ілімдерінде
- G) Ж.Кондорсенің ілімдерінде
- H) Т.Гекслидің ілімдерінде

23. «Протестантық этика және капитализм рухы» атты еңбегінің авторы:

- A) Роберт Мертон
- B) Адам Смит
- C) Роберт Отто
- D) Макс Вебер
- E) Толкотт Парсон
- F) Герберт Спенсер
- G) Огюст Конт
- H) Эрнст Трельч

24. «Дін – адамда игілікті үрей мен қорқыныш және сонымен бірге ғажайыптық пен жандану сезімін туындататын ерікті және билікті күш» деп пікір білдірген:

- A) Роберт Мертон
- B) Адам Смит
- C) Роберт Отто
- D) Эрнст Трельч
- E) Толкотт Парсон
- F) Герберт Спенсер
- G) Огюст Конт
- H) Макс Вебер

25. Философия дами келе оның негізінде дүниеге келген пәндер:

- A) география
- B) астрономия
- C) биология
- D) психология
- E) ономастика
- F) экономика
- G) логика
- H) әлеуметану

26. Ерік бостандығының болмауы әкеліп соқтырады:

- A) анархияға
- B) фатализмге
- C) волюнтаризмге
- D) бассыздыққа
- E) озбырлыққа
- F) хаосқа
- G) прогреске
- H) регреске

27. Бәсеке түрлері:

- A) ашық
- B) жетілген
- C) толық
- D) жасырын
- E) шектеулі
- F) жетілмеген

- G) шексіз
H) толық емес
28. «Философия» сөзін алғаш қолданған:
- A) Аристотель
B) Архимед
C) Парменид
D) Гераклит
E) Сократ
F) Платон
G) Эпикур
H) Пифагор
29. «Алтын миллиард» елдерінің өзге елдер есебінен баюына, жалпы әлемнің әділетсіз құрылысына қарсы шыққан қозғалыс:
- A) анархистер
B) фаталистер
C) антиглобалистер
D) агностиктер
E) радикалдар
F) глобалистер
G) рационалистер
H) либерал-демократтар
30. Танымның қазіргісі мен келешегіне оптимистік тұрғыдан қарайтын философияның бағыты:
- A) агностицизм
B) позитивизм
C) рационализм
D) неопозитивизм
E) скептицизм
F) фрейдизм
G) гностицизм
H) феноменология

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Буын үндестігіне бағынбайтын қосымшаны табыңыз.
- A) -тай, -тал.
B) -ым, -ім, -м.
C) -а, -е, -қа, -ке (-ға, -ге).
D) -дан, -ден (-тан, -тен, -нан, -нен).
E) -сы, -сі, -ы, -і.
2. Өздік есімдігі қатысқан тіркесті табыңыз.
- A) Өз үйім.
B) Жолдасымның кітабы.
C) Үйдің жаны.
D) Дос сыры.
E) Әдеби мұра.
3. Сабақты етістікті табыңыз.
- A) Оқы.
B) Отыр.
C) Қуан.

D) Ұйықта.

E) Жат.

4. Ашық райдың анықтамасын белгілеңіз.

A) Қимылдың шындық өмірге қатысты баяндауын білдіреді.

B) Бір қимылдың екінші қимылға шартын білдіреді.

C) Қимылдың жасалуына сөйлеушінің тілегін білдіреді.

D) Іс-қимылдың амал-әрекетін білдіреді.

E) Дағдылы қимылды білдіреді.

5. Берілген сөйлемнен матасуды табыңыз.

Әңгіме бір кезде ауыл мәдениетіне ойысты.

A) Әңгіме ойысты.

B) Бір кезде ойысты.

C) Бір кезде.

D) Мәдениетіне ойысты.

E) Ауыл мәдениетіне.

6. Бұйрықты сөйлемді табыңыз.

A) Мұны есіркейтін тірі жан бар ма, сірә да!

B) Өттең-ай... Қабырғасы қайысса!

C) Атаның баласы болма, адамның баласы бол.

D) Сөйлемегенде қайтем!

E) Осыны кеше айтуың керек еді ғой!

7. Мақсат бағыныңқы сабақтасты көрсетіңіз.

A) Ол жеткенше, Қанабек тықыршып тұр.

B) Әңгімені басынан бастамақ болып, Саржанмен кездескен күнді есіме түсірдім.

C) Кең даланы сұлу сағым басты.

D) Ол сабағын жазып отыр, бірақ ойынан бүгінгі жайсыздық шықпайды.

E) Қыруар уақыт өткенмен, жаңбыр басылмады.

8. Қандай тыныс белгі қойылатынын белгілеңіз.

Дәу жігіт-ау бұл заман не боп барады – деп аңыраған Зылиқа құстай ұшып келіп, Нартайды бас салды.

A) Тырнақша, сызықша, үтір.

B) Сызықша, үтір, сұрау белгісі, леп белгісі.

C) Сызықша, нүктелі үтір.

D) Нүктелі үтір, сызықша.

E) Жақша, леп белгісі, сызықша.

9. Қате қойылған сызықшаны табыңыз.

A) Бұған таяу отырған – Ыбырайдың Ысқағы.

B) Ән шырқаған – сол.

C) Станцияға ең кеш келген – осы.

D) Тіл – қоғамдық құбылыс болып табылады.

E) Абайды таң еткен – сол екі жігіт.

10. Төмендегі өлең жолдарының авторын атаңыз.

Өткірдің жүзі,

Кестенің бізі

Өрнегін сендей сала алмас.

A) А.Құнанбаев.

B) Қ.Мырзалиев.

C) М.Мақатаев.

Д) М.Шаханов.

Е) А.Байтұрсынов.

11. *Дүние де өзі, мал да өзі,*

Ғылымға көңіл бөлсеңіз – тармақтары Абайдың қай өлеңінен алынғанын табыңыз.

А) «Ғылым таппай мақтанба».

В) «Көзімнің қарасы».

С) «Ал, сенейін, сенейін».

Д) «Интернатта оқып жүр».

Е) «Бойы бұлған».

12. Қобыландының алғаш рет жекпе-жекке шыққан батырын анықтаңыз.

А) Қараман.

В) Алшағыр.

С) Қызыл ер.

Д) Көктім Аймақ.

Е) Орақ.

13. «Алпамыс батыр» жырындағы кейіпкерлерді белгілеңіз.

А) Бекежан.

В) Құлтай.

С) Төлеген.

Д) Тынсызбай.

Е) Қаршыға.

14. Бес арыстың бірін белгілеңіз.

А) Қасым Аманжолұлы.

В) Ғабиден Мұстафин.

С) Мағауия Абайұлы.

Д) Сәбит Дөнентаев.

Е) Ахмет Байтұрсынұлы.

15. *«Қанаты бүтін сұңқар жоқ,*

Тұяғы бүтін тұлпар жоқ,

Өлгеннің соңынан өлмек жоқ,

Өлген қайтып келмек жоқ». Ауыз әдебиетінің қай түрі екенін белгілеңіз.

А) Естірту.

В) Жоқтау.

С) Жұбату.

Д) Жарапазан.

Е) Сыңсу.

16. Алдар көсе туралы аңызда Алдар қазандағы еттің орнына не салғанын анықтаңыз.

А) Малдың тезегін.

В) Май.

С) Атының қиын.

Д) Ештеңе салмады.

Е) Тулақты.

17. Асан аңыз бойынша қайда дүние салғанын белгілеңіз.

А) Жайық бойында.

В) Қаратауда.

С) Жетісуда.

Д) Ұлытауда.

Е) Сыр бойында.

18. Махамбет:

Түніменен түйіндік,

Таң атқаниша тарандық,

Таң ағарып атқан соң,

Төңірек жаққа қарандық, - деген үзіндіде қандай көркемдік тәсіл

қолданғанын табыңыз.

А) Ассонанс.

В) Антитеза.

С) Метафора.

Д) Аллитерация.

Е) Теңеу.

19. «Қан мен тер» ұштағанындағы бірінші кітаптың шарықтау шегін көрсетіңіз.

А) Еламанның Федоровпен тартысы.

В) Еламанның Федоровпен достасуы.

С) Еламанның Федоровпен келісуі.

Д) Еламанның Федоровты өлтіруі.

Е) Еламанның Федоровпен танысуы.

20. Алмастыруды (метонимия) табыңыз.

Үйі мәз боп қой сойды,

Сүйіншіге шапқанға.

А) Қой.

В) Мәз.

С) Сүйіншіге.

Д) Үйі.

Е) Шапқанға.

21. Біріккен сөздегі кейінді ықпалды көрсетіңіз:

А) Көк ешкі

В) Жұмысшы

С) Тасбақа

Д) Сенбі күні

Е) Жанғазы

Ғ) Боранбай

Г) Сарыарқа

Н) Тілегім

22. Тасымалдауға болмайтын жағдайларды анықтаңыз:

А) Қысқарған сөздер

В) Бір буынды сөз

С) Қос сөз

Д) Тіркескен сөз

Е) Кіріккен сөз

Ғ) Қысқарған өлшем бірлігі

Г) Біріккен сөз

Н) Бірнеше буынды сөз

23. Мезгіл үстеу қатысқан сөйлемдерді анықтаңыз:

А) Ертең досымды үйге шақырайыншы.

В) Кеше қар жауды.

С) Неғұрлым ерте тұрсаң, соғұрлым жұмысың өнеді.

- D) Кел, жастар, алға ұмтыл.
 E) Ол лезде келді.
 F) Бүгін дем алмаған тек Жүнісбек қана.
 G) Мен амалсыздан көндім.
 H) Олар жоғары қарай көтерілді.
24. Баяндауышы көсемше тұлғасындағы жалаң сөйлемдерді анықтаңыз:
 A) Ансамбль құрылды.
 B) Күйлер, термелер, халық әндері орындалды.
 C) Сейіт жауап берді.
 D) Табиғаты жоғалған.
 E) Шығын әкеліп отыр.
 F) Үзінді көрсетті.
 G) Су алдым.
 H) Әкем мен анам қалады.
25. Себеп бағыныңқылы сабақтастың жасалу жолдарын анықтаңыз:
 A) -са да, -се де
 B) у + үшін
 C) (-ма, -ме, -ба, -бе, -па, -пе) + й
 D) -май, -мей, -пай, -пей, -бай, -бей
 E) -ғанда, -генде, -қанда, кенде
 F) -са, -се +жіктік жалғауы
 G) -ып, -іп, -п
 H) -ғандықтан, -гендіктен, -қандықтан, -кендіктен
26. Жұбан Молдағалиевтің ... дүниеге келген.
 A) 1920 жылы Шығыс Қазақстан облысы Абай ауданында
 B) 1911 жылы Қарағанды облысы Қарқаралы топырағында
 C) 1925 жылы ақтөбе облысы Қарабұтақ ауданында
 D) 1923 жылы Батыс Қазақстан облысы Сайқұдық деген жерде
 E) 1934 жылы Көкшетау өңірінде
 F) 1931 жылы Алматы облысы Райымбек ауданында
 G) 1903 жылы Қызылорда облысы Шиелі ауданында
 H) 1920 жылы Батыс Қазақстан облысы Сайқұдық деген жерде
27. Оғыз қағанның жорықтарында оның жолбастаушысы:
 A) Аю
 B) Үкі
 C) Көкөгіз
 D) Жолбарыс
 E) Жылқы
 F) Көкбөрі
 G) Ит
 H) Бүркіт
28. М. Жұмабаевтың шығармаларын белгілеңіз:
 A) «Сағындым»
 B) «Сөзі алтын хакім Абайға»
 C) «Насихат»
 D) «Сүйемін»
 E) «Адамдық борышың»
 F) «Анама хат»
 G) «Жастарға»

Н) «Шығамын тірі болсам, адам болып»

29. І.Жансүгіров ... тауына арнап толғау-жыр жазған.

- A) Көкшетау
- B) Баянауыл
- C) Хантәңірі
- D) Қаратау
- E) Алатау
- F) Гималай
- G) Кавказ
- H) Алтай

30. Ғ.Мұстафиннің шығармаларын белгілеңіз:

- A) «Миллионер»
- B) «Күлмеген адам»
- C) «Ананың анасы»
- D) «Дауылдан кейін»
- E) «Жапон балладасы»
- F) «Ақиқат пен аңыз»
- G) «Ақын өлімі туралы аңыз»
- H) «Адамдық негізі – әйел»

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. «с» әрпін қойып, дұрыс жауабын таңдаңыз:

- A) Swan...ea.
- B) Ses..ion.
- C) Pen...e.
- D) Univer...ity.
- E) ...ide.

2. Төмендегі сөзге синонимдес сөзді табыңыз: “To detest”

- A) To argue.
- B) To adopt.
- C) To love.
- D) To hate.
- E) To convince.

3. Жалғауларға қарап, дұрыс сөзді таңдаңыз.

You will have to be ... if you don't want to fall.

- A) painless.
- B) painful.
- C) careless.
- D) useless.
- E) careful.

4. Мағынасы ұқсас мақалды таңдаңыз: *Шешінген судан тайынбас.*

- A) Neck or nothing.
- B) There is no smoke without fire.
- C) Bad news travels fast.
- D) Still waters run deep.
- E) To kill two birds with one stone.

5. Сөйлемнің дұрыс аудармасы: *Оның мұрны үлкен.*

- A) He has big noses.
- B) He has the big nose.

- C) He had big nose.
 D) He has a big nose.
 E) He has big nose.
6. Артикль белгілі зат есімді білдіреді:
 A) Be careful, the dog is angry.
 B) What pretty tiny kittens I saw yesterday!
 C) I have a dog.
 D) I like cats and dogs.
 E) Do you like my little cat?
7. Предлогты қойыңыз: *The people are faced ___ the problem ___ the pollution*
 A) into, before
 B) with, of
 C) with, in
 D) for, of
 E) of, of
8. Приставканы дұрыс қойыңыз. *definite*
 A) in
 B) mis
 C) ir
 D) dis
 E) im
9. "Lend" сөзінің анықтамасы:
 A) It means to buy goods at the department store.
 B) It means to give money to somebody.
 C) It means to give money to somebody for a certain period.
 D) It means a peace of land which you buy to build a house.
 E) It means to take smb's money without permission.
10. Реттік сан есімнің жұрнағын табыңыз:
 A) -teen.
 B) -ful.
 C) -th.
 D) -ist.
 E) -ty.
11. Сын есім мен үстеудің шырай түрінің дұрысын табыңыз.
Hotels are becoming ... nowadays.
 A) more expensive.
 B) the most expensive.
 C) the expensivest.
 D) the expensiver.
 E) expensiver.
12. Берілген сөзге мағынасы сәйкес келетін сөзді көрсетіңіз. *Everyone.*
 A) everywhere.
 B) tiger.
 C) hair.
 D) everybody.
 E) every.
13. Есімдіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз:
... news came from India some days ago.
 A) That

- B) Those
- C) Ones
- D) These
- E) Which

14. a car сөзінің көпше түрінің дұрыс нұсқасы:

- A) two car
- B) two cares
- C) two caries
- D) two cars
- E) carrys

15. Зат есімнің тәуелділік формасы бар сөйлемді таңдаңыз:

- A) Sasha's the most interesting person in this group
- B) My sister's moving in another flat
- C) Pete's help was very useful for me
- D) She's made this dress herself
- E) He's done much to help his friend

16. Етістіктің дұрыс нұсқасы. *If I had to go to hospital, I...to this one*

- A) don't go
- B) didn't go
- C) doesn't go
- D) won't go
- E) wouldn't go

17. «To be going to do» тіркесімен сөйлемді толықтырыңыз:

She says she's feeling very tired. She ... for an hour.

- A) is going to play basketball
- B) is going to visit her Granny
- C) is going to jump
- D) is going to lie down
- E) is going to run

18. «For» демеулігімен инфинитивті айналымды табыңыз:

- A) It's time to come home.
- B) He wanted to help me with math.
- C) To talk with you is a great pleasure.
- D) This is for you to decide.
- E) I want you to show me your new house.

19. Сөйлемді аяқтаңыз: *The national emblem of Scotland is...*

- A) the helmet.
- B) the rose.
- C) the daffodil.
- D) the red hand.
- E) the thistle.

20. Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз.

Murillo was a great painter in Spain. He painted beautiful pictures and he had many students. Once he found a very good picture in his studio and asked his students who had painted that picture but nobody answered. Then he asked his slave Sebastian if he had seen somebody in the studio the night before. The slave did not answer. Then Sebastian began to paint. Suddenly Murillo appeared and saw him. Murillo understood that the slave was a very talented painter and gave him freedom.

Сөйлемді мәтіннің мағынасына сай аяқтаңыз.

Murillo asked Sebastian

- A) if he painted this pictures.
- B) who had taken his paints.
- C) where the students had been the night before.
- D) who phoned him.
- E) if somebody had been in the studio the night before.

21. Past Perfect Passive-ге тұрған дұрыс форманы табыңыз:

Dinner ... when my parents came.

- A) have been had
- B) was had
- C) has been had
- D) had been had
- E) were had
- F) have had
- G) had had
- H) is had

22. Қай етістік барлық сөйлемге сәйкес келеді?

I ... like my mother.

They... bored.

I must ... up my vocabulary.

- A) leave
- B) turn
- C) take
- D) look
- E) play
- F) give
- G) have
- H) keep

23. Артикльдердің дұрыс нұсқасын қойыңыз:

...area of ...USA is over nine million square kilometers.

- A) - , the
- B) The, a
- C) A, the
- D) -, -
- E) A, a
- F) The, the
- G) A, -
- H) -, a

24. Салыстырмалы шырайдағы сын есім: *Health and happiness are ... money.*

- A) important
- B) importanter than
- C) the most important
- D) important than
- E) more important
- F) the importantest of
- G) the most important of
- H) more important than

25. Етістіктің дұрыс нұсқасын табыңыз: *It... ... now.*

- A) rained
 - B) was raining
 - C) will be raining
 - D) are raining
 - E) is raining
 - F) rains
 - G) has rained
 - H) have rained
26. Сөйлемдегі сөздердің орын тәртібінің дұрыс нұсқасын табыңыз:
- A) A fat rat sat on a cat and ate a fat mat.
 - B) A fat cat sat on a rat and ate a fat rat.
 - C) A fat rat sat on a mat and ate a fat cat.
 - D) A fat mat sat on a cat and ate a fat rat.
 - E) A fat cat sat on a mat and ate a fat rat.
 - F) A fat rat sat on a rat and ate a fat cat.
 - G) A fat mat sat on a rat and ate a fat cat.
 - H) A fat cat sat on a cat and ate a fat mat.
27. «Tell» етістігі Infinitive Perfect Passive-те:
- A) To have told
 - B) To tell
 - C) To have been told
 - D) To be telling
 - E) To have been telling
 - F) To be told
 - G) To have tell
 - H) To has told
28. «to be going to do» тіркесімен сөйлемді толықтырыңыз: *They ... to study abroad.*
- A) is going
 - B) will going
 - C) shall going
 - D) to be going
 - E) was going
 - F) were going
 - G) are going
 - H) am going
29. Келтірілген мысал арқылы форманың атауын анықтаңыз: *To write*
- A) Participle1
 - B) Gerund
 - C) Past Simple
 - D) Indefinite Infinitive Active
 - E) Participle2
 - F) Continuous Infinitive
 - G) Present Simple
 - H) Infinitive Passive
30. Дұрыс жауапты таңдаңыз: *America is washed by two oceans: the Atlantic and the ...*
- A) Baikal Sea
 - B) Indian

- C) Black Sea
- D) Pacific
- E) Mississippi River
- F) Atlantic
- G) Arctic
- H) Thames River